KOMISSAARIEHDOKKAIDEN KUULEMINEN EUROOPAN PARLAMENTISSA

EHDOKKAAN VASTAUKSET PARLAMENTIN KYSYMYKSIIN

Rocco BUTTIGLIONE

(Oikeus, vapaus ja turvallisuus)

Osa B – Erityiskysymykset

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan esittämät kysymykset

1. Sitoudutteko noudattamaan komission Eurooppa-neuvostolle viime kesäkuussa antamia suuntaviivoja (Tampere II) tai tiedottamaan parlamentille kohdista, joita ette aio seurata tai aiotte muuttaa, ja perustelemaan päätöksenne?

Kyllä. Kannatan lämpimästi komission kesäkuussa esittämän uuden yhteistyötä oikeus- ja sisäasioissa koskevan monivuotisen ohjelman ensimmäisiä suuntaviivoja. Kiinnostuin myös valiokuntanne puheenjohtajan Bourlangesin samasta aiheesta laatimasta mietintöluonnoksesta. Erityisesti pidän myönteisenä tapaa, jolla painopisteet on esitetty keskittyen tiiviisti Euroopan kansalaisten ja kansojen tarpeisiin ja oikeuksiin. Panin myös tyytyväisenä merkille näkemyksenne tarpeesta käyttää kaikkia nykyisten perussopimusten keinoja, erityisesti 67 artiklan 2 kohdan määräyksiä. Palaan yksityiskohtaisesti tähän asiaan vastauksessani kysymykseen nro 3.

Kuten olen jo useaan kertaan todennut, arvostan vilpittömästi nykyistä komission jäsentä Antonio Vitorinoa, jonka kanssa minulla on ollut jo ilo keskustella Tampere II-ohjelmasta. Olen varma, että hän myös tiedottaa minulle kaikista uusista käänteistä uudesta yhteistyötä oikeus- ja sisäasioissa (YOS) koskevasta monivuotisesta ohjelmasta lokakuun aikana käytävässä keskustelussa.

2. Sitoudutteko yhteisymmärryksessä muiden komission jäsenten kanssa käyttämään kaikkia voimassa olevien sopimusten mukaisia keinoja vahvistaaksenne periaatetta unionin toimielinten demokraattisesta edustuksesta?

Itse asiassa kaikkien unionin toimielinten on toimittava mahdollisimman demokraattisesti perustamissopimuksissa niille määrättyjen roolien mukaisesti. Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen yhteydessä on ensiksi laajennettava yhteispäätösmenettelyn soveltamisalaa tekemällä EY:n perustamissopimuksen 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu päätös, kuten jäljempänä vastauksessa kysymykseen nro 3 selvitetään.

3. Sitoudutteko kehottamaan neuvostoa hyväksymään kuluvan vuoden marraskuun 5. päivään mennessä päätöksen, jonka sen olisi pitänyt hyväksyä jo toukokuun 1. päivänä, EY:n perustamissopimuksen IV osaston toimien saamiseksi yhteispäätösmenettelyn piiriin erityisesti maahanmuuttokysymyksissä (EY:n perustamissopimuksen 67 artikla ja Nizzan sopimukseen liitetty julistus N:o 5)?

Kyllä. Kuten jo mainitsin, olen yhtä mieltä siitä, että kaikki Amsterdamin ja Nizzan sopimusten tarjoamat mahdollisuudet on käytettävä mahdollisimman pian. EY:n perustamissopimuksen 67 artiklan 2 kohdan mukaisesti neuvoston olisi tehtävä päätös yhteispäätösmenettelyn soveltamisesta joihinkin tai kaikkiin sopimuksen IV osastossa tarkoitettuihin aloihin, joilla neuvosto tekee yhä yksimielisen päätöksen ja parlamenttia vain kuullaan. Yksityisoikeuden alalla, joka on kuulunut yhteispäätösmenettelyn piiriin 1. helmikuuta 2003 alkaen, on käynyt ilmi, että päätöksenteko hyötyy määräenemmistön tarjoamasta tehokkuudesta ja demokraattisesta oikeutuksesta, jotka parlamentti lainsäätäjänä tuo prosessiin mukanaan.

Äskettäisen Eurobarometrin tulokset ovat selkeät: EU:n kansalaiset odottavat oikeutetusti turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita sekä ulkorajoja koskevien yhteisten politiikkojen käynnistämistä viipymättä. Nizzan sopimukseen liitetyssä julistuksessa nro 5 jäsenvaltiot antoivat selkeän ja tarkan poliittisen sitoumuksen toteuttaa menettelyä koskevat järjestelyt tämän mahdollistamiseksi.

Nyt olisi neuvoston noudatettava sitoumuksiaan, mitä pikemmin sen parempi.

Uskon, että 5. marraskuuta pidettävä Eurooppa-neuvoston kokous voisi olla käännekohta tässä asiassa. Yhteisymmärrykseen pääseminen perustuslakisopimuksesta kuvastaa poliittista tahtoa ulottaa yhteispäätösmenettely käytännössä kaikkiin oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alalla tehtäviin päätöksiin. Nyt jäsenvaltioiden on ratifioitava sopimus. Marraskuussa Eurooppa-neuvoston olisi pyydettävä neuvostoa tekemään kaiken voitavansa nykyisten sopimusten puitteissa. Selkeä päätös yhteispäätösmenettelyn puolesta osoittaa yhteisen sitoumuksen yhteisen lähestymistavan kehittämiseen ja on tärkeä uuden yhteistyötä oikeus- ja sisäasioissa koskevan monivuotisen ohjelman täytäntöön panemiseksi.

4. Sitoudutteko vahvistamaan, että Euroopan parlamentilla on todellinen oikeus edistää lainsäädäntöaloitetta erityisesti silloin, kun käsiteltävät säännökset kuuluvat yhteispäätösmenettelyn piiriin (ehdotuksen perustuslaiksi III-234 artikla, joka korvaa EY:n perustamissopimuksen 192 artiklan)?

Euroopan parlamentti voi EY:n perustamissopimuksen mukaan samoin kuin neuvosto pyytää komissiota tekemään sille aiheellisia ehdotuksia (EY:n perustamissopimuksen 192 artikla), vaikka kyseinen ala ei kuuluisi yhteispäätösmenettelyn piiriin. Tavallisesti komissio antaa pyydetyt ehdotukset. Joka tapauksessa komission on Euroopan parlamentin ja komission välisistä suhteista tehdyn puitesopimuksen 5 kohdan mukaisesti annettava tällaisiin pyyntöihin viipymättä riittävän yksityiskohtainen vastaus.

Euroopan tulevaisuutta käsittelevä valmistelukunta käsitteli kysymystä siitä, kenellä pitäisi olla oikeus tehdä lainsäädäntöaloitteita, mutta lopputuloksena se vahvisti perustuslakisopimuksessa nykyisen tilanteen, jossa komissiolla on yksinomainen aloiteoikeus (I-26 artikla) ja kirjasi sopimukseen komission velvoitteen perustella vastauksensa Euroopan parlamentin tai neuvoston esittämiin pyyntöihin (III-332 ja III-345 artikla). Koska komissio hoitaa velvollisuuksiaan Euroopan parlamentin poliittisen valvonnan alaisuudessa, nämä nykyiset ja uudet määräykset muodostavat nähdäkseni johdonmukaisen ja tasapainoisen kokonaisuuden.

Haluan tässä yhteydessä korostaa, että töiden hyvä suunnittelu toimielinten kesken on äärimmäisen tärkeää unionin toimien johdonmukaisuuden kannalta. Pidän myönteisenä sitä, että perustuslakisopimuksessa määrätään nimenomaisesti periaatteesta, jonka mukaan vuotuiset ja monivuotiset ohjelmat on laadittava niin, että toimielimet pääsevät niistä sopimukseen (I-26 artiklan 1 kohta). Mielestäni parlamentin esittämien tulevia lakialoitteita koskevien toiveiden käsittely ja arviointi olisi tehokkaampaa ja johdonmukaisempaa toimielinten välisessä ohjelmia koskevassa keskustelussa kuin tapauskohtaisesti III-332 artiklan mukaisesti. Näin ollen pidän erittäin tärkeänä Euroopan parlamentin aktiivista osallistumista vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskevan uuden monivuotisen ohjelman määrittelyyn, koska se on ohjelman tehokkaan täytäntöönpanon perustavanlaatuinen edellytys.

5. Sitoudutteko ottamaan huomioon Euroopan parlamentin hylkäävän päätöksen tavanomaisten lainsäädäntöaloitteiden ja "komitologiamenettelyllä" hyväksyttyjen komission ehdotusten yhteydessä ja muuttamaan jo nyt neuvoston päätöstä 468/99 tähän suuntaan (perustuslakiehdotuksen I-35 artiklan 2 kohdan mukaisesti)?

Komission on voitava säilyttää aloiteoikeutensa, joka koskee tavanomaisten lainsäädäntöaloitteiden antamista ja päättämistä ehdotustensa asianmukaisuudesta ja sisällöstä. Jos parlamentti on eri mieltä jostakin komission ehdotuksesta, sen on lainsäätäjän ominaisuudessa hyväksyttävä ehdotukseen asianmukaisia tarkistuksia.

Mitä tulee komitologiamenettelyn uudistukseen, komissio on sitoutunut 22. huhtikuuta 2004 antamassaan muutetussa ehdotuksessa ottamaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston kannat, jos yksi tai kumpikin lainsäädäntötoimen haara esittää kielteisiä näkökantoja, kun kyseessä ovat vaikutuksiltaan yleiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on yhteispäätösmenettelyä noudattaen hyväksyttyihin perussäädöksiin sisältyvien keskeisten säännösten täytäntöönpano tai niiden tiettyjen muiden säännösten mukauttaminen. Jos komission ja yhden tai kummankin lainsäädäntötoimen haaran välillä ilmenee erimielisyyttä, komissio voi ottaen huomioon lainsäätäjien kannat joko tehdä ehdotuksen yhteispäätösmenettelyä noudattaen tai hyväksyä alkuperäisen toimenpide-ehdotuksensa tai hyväksyä muutetun ehdotuksen taikka peruuttaa toimenpide-ehdotuksensa. Edellä mainitussa komission ehdotuksessa säädetään, että kaikissa näissä tapauksissa komissio ilmoittaa lainsäätäjälle syistä, joiden vuoksi se on tehnyt yhteisön lainsäädännön toimeenpanijan ominaisuudessa tietyn päätöksen. Neuvoston on vielä käsiteltävä tätä muutettua ehdotusta, johon on sisällytetty parlamentin 3. syyskuuta 2003 hyväksymässä Corbettin mietinnössä tekemät tarkistukset.

Perustuslakisopimuksen I-36 artiklan 2 kohta muuttaa oikeudellista tilannetta, koska siinä määrätään, että komissiolle siirretty säädösvalta säilyy loogisesti lainsäätäjän valvonnassa. Tässä

tapauksessa lainsäätäjällä on todella mahdollisuus perua säädösvallan siirto ja/tai estää säädösvallan siirron nojalla annetun asetuksen voimaantulo.

6. Sitoudutteko ehdottamaan neuvostolle, että Euroopan parlamenttia vähintään kuullaan järjestelmällisesti kansainvälisiä sopimuksia tehtäessä tai kolmatta pilaria koskevaa yhteistä kantaa vahvistettaessa, koska näitä asiakirjoja ei valvota myöskään kansallisten parlamenttien tasolla, ja tiedottamaan parlamentin valiokunnalle kattavasti ja ottamaan järjestelmällisesti kantaa jäsenvaltioiden lakialoitteisiin tai EU:n toimien täytäntöönpanoon?

Jotkut kansainväliset sopimukset perustuvat yhteisön toimivaltaan ja niissä käsitellään tärkeitä kysymyksiä, kuten takaisinottamista, oikeudellista yhteistyötä siviiliasioissa tai oikeus- ja sisäasioita koskevia määräyksiä assosiaatio- tai yhteistyösopimuksissa. Näissä tapauksissa sitoutuisin varmistamaan, että Euroopan parlamentti otetaan täysimääräisesti mukaan, kuten EY:n perustamissopimuksen 300 artiklassa määrätään. Kun on kyse sopimuksista, joissa käsitellään yksityiskohtaisemmin kolmanteen pilariin kuuluvia kysymyksiä ja jotka perustuvat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 38 ja 24 artiklaan, neuvoston puheenjohtaja johtaa neuvotteluja ja komission tehtävänä on avustaa sitä. Tällä hetkellä neuvostolla ei ole juridista velvoitetta kuulla parlamenttia, mutta mikään ei tietenkään estä neuvostoa tekemästä sitä. Minä suosisin kovasti tällaista menettelyä ja aion kannustaa seuraavia neuvoston puheenjohtajavaltioita toimimaan näin. Olen tyytyväinen siihen, että perustuslaista tehdyllä sopimuksella laajennetaan Euroopan parlamentin oikeutta osallistua asianmukaisesti tämän alan toimintaan.

Olen yhtä mieltä siitä, että komission olisi yhä tiedotettava parlamentille kattavasti jäsenvaltioiden aloitteista, kuten toimielinten välisessä sopimuksessakin määrätään. Uskon, että toimielinten välisen lojaalin yhteistyön, jonka periaate on kirjattu perussopimuksiin, on näyttävä asianmukaisena ja jatkuvana tietojen vaihtona. Unioni toimii parhaiten, kun kaikki toimielimet ymmärtävät toisiaan ja voivat hyötyä toinen toistensa työn tuloksista. Tietysti aloitteita tekevillä jäsenvaltioilla on komissiota paremmat mahdollisuudet selittää aloitteidensa tarkoitusta ja hyötyjä. Komission jäsenenä ehdottaisin, että kollegio hyväksyy nykyisen käytännön, jossa komissio hyväksyy järjestelmällisesti virallisen kannan jäsenvaltioiden lainsäädäntöaloitteisiin. Nämä kannat olisi esiteltävä suullisesti sekä valiokunnalle että täysistunnolle.

Täytäntöönpanon suhteen ensimmäiseen pilariin kuuluvilla aloilla olisi jatkettava tavanomaisia nykyisiä menettelyjä, kun on kyse jäsenvaltioiden lainsäädännöstä, jolla pannaan täytäntöön hyväksyttyjä yhteisön direktiivejä. Kolmannen pilarin asioissa harkitsisin komissiolta useiden puitepäätösten mukaisesti vaadittavien kertomusten lisäksi täytäntöönpanoa koskevan tiedonjaon tehostamista tulostaulun avulla. Sitoutuisin säilyttämään tulostaulun uuden monivuotisen ohjelman aikana ja kehittämään kolmanteen pilariin kuuluvien aloitteiden seurantaa sekä tiiviimpään seurantaan tarvittavia välineitä. Korostan kuitenkin, että ennen kuin sopimus perustuslaista, joka ulottaa komission tavanomaisen seurantaroolin koko oikeus- ja sisäasioiden lainsäädäntöön, on ratifioitu, tiedottaminen kolmannen pilarin välineiden täytäntöönpanosta riippuu tiedoista, jotka jäsenvaltiot antavat komissiolle.

7. Sitoudutteko muuttamaan asetusta N:o 1049/01 a) neuvoston lakikeskusteluiden avoimuuden varmistamiseksi (perustuslakiehdotuksen I-23 artiklan 5 kohdan, I-45 artiklan 3 kohdan, I-49 artiklan 2 kohdan ja II-42 artiklan mukaisesti) ja b) sen varmistamiseksi, että parlamentti voi tutustua ja/tai valvoa vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskevia toimielinten luottamuksellisia tietoja (kuten toimitaan kansallisella tasolla kansallisten parlamenttien ja hallitusten välillä)?

Ymmärrän täysin parlamentin halun varmistaa neuvoston lakikeskustelujen avoimuuden. Perustamissopimusten nykyisten määräysten mukaisesti on kaksi tapaa, joilla avoimuuden tavoitteeseen pyritään:

– Yleisö voi tutustua asianomaisiin asiakirjoihin asetuksen 1049/2001 mukaisesti; neuvoston lainsäädäntöasiakirjat ovat suoraan nähtävillä neuvoston verkkosivuilla Internetissä;

– EY:n perustamissopimuksen 207 artiklan mukaisesti äänestystulokset, äänestysselitykset ja pöytäkirjaan merkityt lausumat julkistetaan.

Luonnoksessa sopimukseksi Euroopan perustuslaista otetaan vielä yksi askel kohti laajempaa avoimuutta: sen 49 artiklan 2 kohdassa määrätään, että neuvoston istunnot ovat julkisia silloin, kun se tarkastelee ja hyväksyy lainsäädäntöehdotuksia. Tätä määräystä aletaan soveltaa, kun sopimus perustuslaista tulee voimaan. Asetuksen 1049/2001 muuttamista ei tarvita.

Toisaalta parlamentti on esittänyt kysymyksen oikeudestaan tutustua muiden toimielinten hallussa oleviin vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta koskeviin luottamuksellisiin tietoihin voidakseen harjoittaa tehokasta valvontaa. Asetuksen 1049/2001 tarkoituksena on määritellä periaatteet ja rajoitukset yleisön oikeudelle tutustua asiakirjoihin perustamissopimuksen 255 artiklan mukaisesti. Parlamentin oikeudet menevät ilman muuta pidemmälle kuin yleisön oikeudet tutustua asiakirjoihin. Haluan muistuttaa, että komission hallussa olevien luottamuksellisten tietojen välittämistä parlamentille säädellään jo nyt erityisin säännöin. Nämä säännöt sisältyvät parlamentin puhemiehen ja komission puheenjohtajan 5. heinäkuuta 2000 allekirjoittaman puitesopimuksen liitteeseen III.

8. Sitoudutteko antamaan Euroopan parlamentille ja kansallisille parlamenteille vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvasta alueesta vuosittain järjestettävässä keskustelussa yksityiskohtaisemmin tietoa täytäntöönpanoa koskevista ongelmista ja käsittelemään kansallisia kantoja ja varaumia sekä mahdollisia ratkaisuja niihin? Sitoudutteko varmistamaan, että parlamentille ilmoitetaan jäsenvaltioiden G5-ryhmän työstä tai EU:sta tehdyn sopimuksen 40–40 b artiklan mukaisesta tiiviimmästä yhteistyöstä?

Kyllä, pitäisin kunnianosoituksena saada osallistua asiasta vastaavana komission jäsenenä Euroopan parlamentin vuotuiseen vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvasta alueesta käytävään keskusteluun. Uskon, että vuotuinen keskustelu, jossa tehdään tilannearvio, on tärkeä, koska se antaa mahdollisuuden vaihtaa näkemyksiä asetetuista tavoitteista, havaituista

epäonnistumisista ja tulevan työn painopisteistä. Antaisin tällaisissa keskusteluissa yksityiskohtaisen arvioni pääasiallisista ongelmista, joita on kohdattu vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luomisessa, ja keskustelisin kanssanne mahdollisista ratkaisuista. Minun on kuitenkin todettava, että roolissani komission jäsenenä ei ole minun tehtäväni käsitellä kansallisia kantoja ja varaumia. Tämä tehtävä kuuluu neuvostolle, jota vuotuisessa keskustelussa edustaa sen puheenjohtaja.

Tällä politiikan alalla on käynnissä ainutlaatuinen kasvuvaihe, ja se vaatii tiukkaa demokraattista valvontaa sekä yhteisön että jäsenvaltioiden tasolla. Mielestäni kuusi kuukautta kattava tulostaulu on yksi keino tämän prosessin helpottamisessa. Olisin yhdessä yksikköjeni kanssa teidän käytettävissänne, kun haluatte keskustella erityisistä kysymyksistä, ja tämän tarjouksen ulotan mielelläni myös kansallisille parlamenteille.

Kuten tiedätte, G5-ryhmä on täysin epävirallinen foorumi, joka ymmärtääkseni tarjoaa joillekin jäsenvaltioille mahdollisuuden vaihtaa näkemyksiä ajankohtaisista aiheista. Komissio ei osallistu näihin kokouksiin.

Sitoutuisin tietenkin tiedottamaan parlamentille toiminnasta, johon osallistuu rajallinen määrä jäsenvaltioita, ja tällä tavoin voitaisiin tulevaisuudessa luoda perusta tehostetulle yhteistyölle, joka on nykyisten perussopimusten piiriin kuuluva väline.

Uskon, että tällainen menettely voi olla hyödyllinen silloin, kun jäsenvaltioiden vähemmistö ei ole yhtä mieltä toiminnan tavoitteesta, mutta haluan korostaa, että tämän on tapahduttava perustamissopimusten mukaisesti.

9. Mihin toimiin aiotte ryhtyä, jotta perusoikeuksien suojelun tehostamisen vaatimus saisi lisää pontta, sillä vain näin voidaan varmistaa jäsenvaltioiden ja kansalaisten keskinäinen luottamus EU:n yhdentyessä? Sitoudutteko toteuttamaan mahdollisimman pian Euroopan unionin liittymisen Euroopan ihmisoikeusyleissopimukseen?

Ensiksi haluan todeta, että pitäisin perusoikeuksien ja kansalaisuuden suojelua Euroopan unionissa kunniatehtävänäni. Perusoikeudet ja kansalaisuus muodostavat eurooppalaisen yhteiskuntasopimuksen perustan. Niiden kunnioittaminen on pohjana kaikelle, mitä suunnittelen tekeväni toimiessani oikeudesta, vapaudesta ja turvallisuudesta vastaavana komission jäsenenä.

Euroopan unioni perustuu vapauden, kansanvallan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion periaatteille. Teen kaikkeni, jotta kansalaiset saavat tietoa oikeuksistaan. Jatkaisin perusoikeuskirjan edistämistä, koska se on ainutlaatuinen teksti, jossa esitetään Euroopan unionin kansalaisten ja asukkaiden henkilökohtaiset ja kansalaisoikeudet sekä poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet. Nykyinen komissio on antanut tiedonannon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklasta. Kannatan tätä tiedonantoa ja sen painopistettä, joka on perusoikeusloukkausten estäminen tiedotuksen, koulutuksen ja yhteistyön avulla. Kannatan ajatusta toimielinten välisestä vuopuhelusta tässä yhteydessä.

Mielestäni unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeusyleissopimukseen on luonnollinen jatko perusoikeuskirjan sisällyttämiselle perustuslakisopimukseen oikeudellisesti sitovasti ja

olennainen osa Euroopan unionin tehokasta sitoutumista perusoikeuksien suojeluun. Nyt on aika rakentaa aikaisemmin luodulle perustalle. Vaikka perustuslakisopimuksen on tultava voimaan, ennen kuin unioni voi tehdä sopimuksen liittymisestä Euroopan ihmisoikeusyleissopimukseen, ehdotan, että komissio käynnistää mahdollisimman pian yhteisymmärryksessä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa kaikki toimet, joita tarvitaan tällaiseen sopimukseen johtavan prosessin nopeuttamiseksi.

10. Minkälaisella ohjelmalla aiotte edistää ihmisoikeuksien kunnioittamisen kulttuuria Euroopan unionissa? Aiotteko antaa käyttöön resursseja ja välineitä, joilla helpotetaan kansallisten ja eurooppalaisten lainsäätäjien sekä yhteisöjen tuomioistuimien ja jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuimien välistä jatkuvaa keskustelua ja tietojen vaihtoa, jotta voidaan vaihtaa parhaita kokemuksia ja käytäntöjä ja määritellä unionin tason viitenormit?

Päätös laajentaa Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen toimivaltaa ihmisoikeusviraston perustamiseen on mielestäni looginen seuraus perusoikeuskysymysten merkityksen kasvusta Euroopan unionissa. Olen iloinen, että nykyinen komissio on käynnistämässä Euroopan parlamentin ja kansalaisyhteiskunnan kuulemista valmistellakseen ehdotustaan viraston perustamisesta. Jatkaessani tätä työtä sitoutuisin ottamaan esitetyt näkemykset huomioon. Virastolle tulee keskeinen rooli todellisen perusoikeuksien kunnioittamisen kulttuurin kehittämisessä Euroopassa.

Ehdottaisin kollegiolle myös kaikkien lainsäädäntöehdotusten tarkistamisen säilyttämistä ja tehostamista vaikutusten arviointia koskevan välineen avulla, jotta voidaan varmistaa ehdotusten yhteensopivuus perusoikeuskirjan kanssa.

Uskon, että tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakaminen jäsenvaltioiden kesken on tärkeää ihmisoikeuskysymyksistä käytävän keskustelun kannustamiseksi ja edistämiseksi. Rohkaisisin tällaista verkottumista ja olisin valmis tukemaan sitä esimerkiksi yhteisöjen tuomioistuimien ja jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuimien välisen vuoropuhelun alalla.

Mitä tulee tietojen vaihtoon kansallisten ja eurooppalaisten lainsäätäjien välillä, minä henkilökohtaisesti kannatan järjestelyjä, jotka on esitetty Amsterdamin sopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa kansallisten kansanedustuslaitosten asemasta Euroopan unionissa. Pitäisin erittäin tervetulleina kaikkia yhteisöasioita käsittelevien elinten konferenssin (COSAC) aloitteita oikeuden, vapauden, turvallisuuden ja perusoikeuksien alan lainsäädäntätoiminnasta. Mielestäni demokraattinen valvonta on tärkeää ja haluan korostaa kansallisten parlamenttien roolia varmistettaessa toissijaisuusperiaatteen noudattaminen lainsäädäntöehdotusten yhteydessä tällä alalla, jolla perustuslakisopimus tarjoaa tehostetun mekanismin.

11. Yhdyttekö näkemykseen, että tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus on ehdoton edellytys sille, että oikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen kunnioitetaan täysimääräisesti? Myönnättekö, että EU:lla on poliittinen, moraalinen ja oikeudellinen velvollisuus varmistaa omilla toimialoillaan, että EU:n kansalaisten oikeutta vapaisiin ja moniarvoisiin tiedotusvälineisiin kunnioitetaan?

Kyllä, ilman muuta! Voin ainoastaan yhtyä tähän demokratiaa puoltavaan lausumaan: tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus on totta kai ehdoton edellytys sille, että oikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen kunnioitetaan täysimääräisesti. Olen täysin tietoinen valiokuntanne tämän vuoden alussa tekemästä arvokkaasta työstä, jonka tavoitteena on mitata tarkasti joidenkin jäsenvaltioiden tilanne ja tutkia parannustarpeiden laajuutta. Euroopan unionilla – ja erityisesti komissiolla – on velvollisuus varmistaa toimivaltansa mukaisesti, että EU:n kansalaisten oikeuksia kunnioitetaan. Kuten tiedätte, tätä kunnioitusta vaaditaan perusoikeuskirjan 11 artiklan 2 kohdassa. Näin ollen haluaisin edistää EU:n kansalaisten oikeuksien kunnioittamisen korkeaa tasoa tällä alalla, vaikka tiedotusvälineet eivät kuulukaan vastuulleni.

12. Yhdyttekö näkemykseen, että eturistiriitojen välttämiseksi on laadittava EU:n tason säädöksiä sen estämiseksi, että poliitikoilla tai poliittisilla ehdokkailla on huomattavia kaupallisia etuja tiedotusvälineissä? Esittäisittekö ehdotuksia, joilla varmistetaan, että hallituksen jäsenet eivät voi käyttää kytköksiään tiedotusvälineisiin poliittisiin tarkoituksiin?

Tämä kysymys nostaa esiin toisen tärkeän seikan, jota on käsitelty valiokuntanne viime toukokuussa hyväksymässä mietinnössä. Kaikkien poliittisten toimijoiden, sekä puolueiden että yksittäisten ehdokkaiden, on noudatettava vapauden ja kansanvallan periaatteita ja kunnioitettava ihmisoikeuksia ja perusvapauksia. Kollegion jäsenenä kannattaisin sellaisten mahdollisten keinojen pohtimista, joilla voidaan komission toimivallan rajoissa estää eturistiriitoja. Uskon, että poliittisten edustajien taloudellisia etuja – tiedotusvälineiden omistaminen tai niitä koskevat edut mukaan luettuina – koskevan avoimuuden lisääminen on tärkeä askel.

13. Sitoudutteko esittämään perusoikeuksien kunnioittamisen varmistamiseksi EU:n säädöksen rasismin, juutalaisvastaisuuden ja syrjinnän torjumiseksi? Mihin toimiin komission mielestänne pitää ryhtyä syrjinnän torjumiseksi sekä vähemmistöjen, erityisesti romanien, suojelemiseksi? EU:n kansalaisista yhteensä 9,5 miljoonaa on 1. toukokuuta tapahtuneen laajentumisen jälkeen romaneja. Aiotteko ehdottaa keskipitkän aikavälin strategiaa, jolla koordinoidaan romaneja koskevia ohjelmia ja toimintalinjoja heidän ihmisoikeuksiaan kunnioittaen? Kannatatteko "romanisihteeristön" perustamista komissioon?

Kuten tiedätte, viime vuosina on edistytty Amsterdamin sopimuksen 13 artiklan mukaisesti kahden syrjinnän kieltävän direktiivin hyväksymisessä. Tässä yhteydessä kannustaisin kollegiota varmistamaan, että yhteisön lainsäädännön tarjoamat uudet oikeudet tosiasiallisesti toteutetaan ja

pannaan täytäntöön koko EU:ssa. Rikkomusmenettelyt niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät ole saattaneet direktiivejä täydellisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä, ovat käynnissä. Katson, että sadan miljoonan euron toimintaohjelmaa näiden kahden direktiivin tukemiseksi olisi jatkettava. Se auttaa varmasti lisäämään tietoa rasismista ja muista syrjinnän muodoista.

Mielestäni erikoistuneiden "tasa-arvoelinten" perustaminen kuhunkin jäsenvaltioon auttaa merkittävällä tavalla kansalaisia puolustamaan oikeuksiaan. Toivon myös, että viisivuotinen tiedotuskampanja "Moninaisuuden puolesta, syrjintää vastaan" jatkuu.

Lisäksi nykyinen komissio on jo antanut ehdotuksen puitepäätökseksi rasismin ja muukalaisvihan torjumisesta. Ymmärtääkseni sillä on kaksi tarkoitusta. Ensimmäinen tarkoitus on varmistaa, että rasismista ja muukalaisvihasta rangaistaan jäsenvaltioissa tehokkain, tekoon oikeassa suhteessa olevin ja riittävin rangaistuksin, jotka voivat johtaa luovuttamiseen, ja toisena tarkoituksena parantaa ja kannustaa oikeudellista yhteistyötä poistamalla mahdolliset esteet. Neuvoston on vielä hyväksyttävä väline mahdollisimman pian.

Olen erityisen tietoinen tarpeesta tehostaa toimia, joilla suojellaan ja edistetään vähemmistöjen kotouttamista EU:n laajentumisen jälkeen. Tämä koskee erityisesti romaneja, jotka yhdessä muodostavat laajentuneen unionin suurimman etnisen vähemmistön. Kannustaisin kollegiota varmistamaan, että kaikki EU:n asiaa koskevat poliittiset ja rahoitusvälineet toimivat yhdessä johdonmukaisesti ja tehokkaasti.

Tiedän, että nykyinen komissio on jo ryhtynyt toimiin luodakseen yhtenäisemmän lähestymistavan toimiin ja rahoitusvälineisiin, joilla voidaan torjua romanien ongelmia. Mielestäni meidän pitäisi edelleen kerätä esimerkkejä hyvistä käytännöistä (Equal-aloitteesta, Euroopan sosiaalirahastosta, Phare-ohjelmasta jne.) ja levittää niitä edelleen jäsenvaltioihin, joissa elää romaniväestöä. Emme välttämättä löydä ratkaisua kaikkiin ongelmiin, mutta vakuutan, että tulisin kannustamaan uutta komissiota tekemään kaikkensa romaneihin liittyvissä kysymyksissä. Esimerkkeinä voin mainita koulutuskysymyksen, jolla on ratkaiseva merkitys.

14. Haluatteko komission ajavan sopimusta kahdesta uudesta säädöksestä, jotka muodostavat välttämättömän osan maahanmuutto- ja turvapaikka-asioiden oikeuskehystä, eli direktiiviä pakolaisten ja toissijaista suojelua saavien henkilöiden pitkään oleskelleiden asukkaiden asemasta sekä direktiiviä palautusten toteuttamisen vähimmäisvaatimuksista? Minkälaisiin jatkotoimiin aiotte ryhtyä uudessa sopimuksessa perustuslaista (III-167 artiklan 2 kohta) määrätyn yhteisen turvapaikkamenettelyn ja yhdenmukaisen turvapaikka-aseman aikaansaamiseksi?

Kyllä, mielestäni on tärkeää laajentaa yhteisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan oikeuskehystä kahdella direktiivillä, jotka ovat direktiivi pakolaisten ja toissijaista suojelua saavien henkilöiden pitkään oleskelleiden asukkaiden asemasta ja direktiivi palautusten toteuttamisen vähimmäisvaatimuksista. Tällä hetkellä komissio valmistelee direktiiviluonnoksia näillä aloilla ja kuulee jäsenvaltioita, ja minä toimittaisin nämä ehdotukset neuvostolle ja parlamentille vuoden 2005 alkupuolella.

Kuten olen jo korostanut vastauksessani kysymykseen nro 3, toivon, että molemmat ehdotukset hyväksytään yhteispäätösmenettelyssä. Palauttamista koskevan ehdotuksen suhteen tämä edellyttäisi neuvoston päätöstä – perustamissopimuksen 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun vaatimuksen mukaisesti ja kuten Nizzan sopimukseen liitetyssä julistuksessa nro 5 vahvistetaan – siirtymisestä yhteispäätösmenettelyyn 63 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuilla aloilla (laiton maahantulo).

Komissio antoi tämän vuoden heinäkuussa tiedonannon yhtenäisestä menettelystä, ja siinä esitetään yleisemmin, kuinka työtä voidaan jatkaa pyrittäessä yhteiseen turvapaikkamenettelyyn ja yhtenäiseen turvapaikka-asemaan. Tiedonannossa mainitaan erityisesti valmisteluvaiheen tarve, koska sen avulla voidaan koota yhteen se, mitä on opittu yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän ensimmäisen vaiheen neuvotteluissa ja täytäntöönpanossa, sekä yksilöidä lainsäädäntöön sopivat elementit. Samalla tällaisen lähestymistavan avulla havaitaan elementit, joiden kohdalla yhdenmukaistaminen ei vaadi lainsäädäntöä vaan joissa on parempi tehostaa jäsenvaltioiden välistä hallintoyhteistyötä. Pidän tällaista lähestymistapaa hyvänä, järkevänä ja poliittisesti toteutettavana ja sen vuoksi aion hyväksyä sen.

15. Italia ja Saksa ovat esittäneet yhteisen aloitteen maahanmuuttajien vastaanottokeskusten perustamisesta EU:n alueen ulkopuolelle turvapaikkahakemusten käsittelyä varten. Miten suhtaudutte tähän aloitteeseen ajatellen kumppanuuspolitiikan kehittämistä pakolaisten ja maahanmuuttajien lähtömaiden kanssa?

Aivan ensiksi totean, että maahanmuuttopolitiikkaa ei pitäisi tarkastella erillisenä aloitteena vaan osana Euroopan unionin yleistä politiikkaa. Tätä ajatusta olisi kehiteltävä tulevissa keskusteluissamme.

Cap Anamur -alukseen liittyvät tapahtumat ovat vaikuttaneet huomattavasti keskusteluun uusista lähestymistavoista muuttoliikkeiden hallintaan ja pakkosiirtolaisuuteen. Tapaus on tehnyt selväksi, että paineet, jotka pakottavat ihmiset tulemaan Euroopan unioniin etsimään työtä ja/tai suojaa, ovat edelleen todellisuutta ja että EU:n on kehitettävä tähän kysymykseen selkeä, uskottava ja luja vastaus. Meidän on löydettävä toteuttamiskelpoinen vaihtoehto salakuljettajien laittomille ja vaarallisille käytännöille, jotka ovat uhka sekä kansainvälisen suojelun tarpeessa oleville ihmisille että maahanmuuttajille, jotka pyrkivät jäsenvaltioihin etsiessään parempaa elämää. On selvää, että tämä saadaan aikaan vain, jos toimitaan tiiviissä yhteistyössä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. Italia ja Saksa ovat osoittaneet aitoa määrätietoisuutta näiden kysymysten ratkaisemiseksi ja ovat tehneet konkreettisia ehdotuksia. Valtioiden esittämät ajatukset ovat arvokas lisä EU:ssa käynnissä olevaan vuoropuheluun, ja odotan ehdotusten kehittelemistä edelleen samoin kuin neuvoston ja Euroopan parlamentin keskusteluja niiden ansioista ja toteuttamismahdollisuuksista.

Tällaisten ajatusten olisi oltava yhteensopivia komission tähän asti noudattaman kaksisuuntaisen lähestymistavan kanssa ja täydennettävä sitä. Ehdotuksissa vaaditaan ensiksikin yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän perustamista, koska se tarjoaa suojan EU:ssa niille, jotka sitä todella tarvitsevat, ja antaa samalla jäsenvaltioille tehokkaat välineet puuttua tilanteisiin, joissa turvapaikkakanavia käyttävät väärin parempaa elämää etsivät henkilöt, joilla ei suojeluvaatimuksia. Yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä perustuu oletukseen, että

yhteinen politiikka vähentäisi tarpeettomia toissijaisia muuttoliikkeitä ja antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden käsitellä EU:ssa tapahtuvan turvapaikanhaun seurauksia yhteisvastuullisuuden ja vastuunjaon hengessä. Tätä EU:n turvapaikkapolitiikan sisäistä ulottuvuutta täydentää komission tasapainottava lähestymistapa, jonka komissio omaksui kesäkuussa 2004 antamassaan tiedonannossa "Pysyvien ratkaisujen tarjoamisen parantaminen", jossa määritellään EU:n rooliksi kansainvälisen suojelujärjestelmän parantaminen tiiviissä yhteistyössä alueen valtioiden kanssa. Lähestymistapa perustuu siihen, että hallitaan paremmin kansainvälisen suojelun tarpeessa olevien henkilöiden tuloa jäsenvaltioiden alueelle ja lujitetaan alkuperäalueiden suojeluvalmiuksia siten, että pakolaiset saavat tehokasta suojaa nopeasti ja mahdollisimman lähellä tarpeitaan, mikä vähentää sääntelemättömien toissijaisten muuttoliikkeiden tarvetta.

Mainittujen kahden jäsenvaltion esittämissä alkuperäisissä ajatuksissa puututaan erityistilanteeseen viimeisissä kauttakulkumaissa, joissa siirtolaiset ja pakolaiset pysähtyvät ennen tuloaan EU:hun. Näiden maiden erityispiirteet ja niiden kohtaamat monimutkaiset ongelmat vaativat erityistä menettelytapaa edellä mainitun kaksisuuntaisen lähestymistavan sisällä. EU:n olisi pyrittävä jatkamaan työtä turvallisen kolmannen maan käsitteen pohjalta, joka sisältyy piakkoin muodollisesti hyväksyttävään neuvoston direktiiviin turvapaikkamenettelyistä. Meidän olisi ensisijaisesti vastattava humanitaarisiin tarpeisiin ja estettävä Välimeren muuttuminen "hautausmaaksi". Henkilöille, jotka ovat tällaisessa tilanteessa ja tarvitsevat suojelua ja joilla ei ole integroitumismahdollisuuksia kyseisissä maissa, olisi tarjottava toteuttamiskelpoinen, laillinen ja turvallinen vaihtoehto salakuljetukselle, muun muassa tarjoamalla uudelleensijoittamisjärjestelyjä EU:ssa. Näissä toimintalinjoissa on kuitenkin samalla puututtava kyseisten valtioiden kautta kulkevien väestönosien monimutkaiseen maastamuuttoluonteeseen ja helpotettava tiedonjakoa todellisista maahanmuuttomahdollisuuksista EU:ssa. Myöhemmin tänä vuonna EU:n ja monien Pohjois-Afrikan maiden välisen eurooppalaisen naapuruuspolitiikan yhteydessä loppuun saatettavat toimintasuunnitelmat tarjoavat puitteet näistä kysymyksistä käytävän poliittisen vuoropuhelun edistämiselle ja tasoittavat tietä konkreettiselle yhteistyölle ja avun lisäämiselle.

Kaikissa uusissa lähestymistavoissa on kuitenkin noudatettava tiettyjä perusperiaatteita, erityisesti on kunnioitettava täysin jäsenvaltioiden kansainvälisiä oikeudellisia velvoitteita, mukaan lukien vuoden 1951 pakolaisten asemaa koskevan yleissopimuksen, palauttamiskiellon periaatteen ja eurooppalaisen yleissopimuksen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi täydellinen ja kattava noudattaminen. Lisäksi kaikkien uusien lähestymistapojen olisi perustuttava aidolle vastuunjaon järjestelmälle sekä EU:n sisällä että kolmansien maiden kanssa eikä vastuuta pitäisi siirtää niille. Sen vuoksi tällaisten järjestelmien olisi perustuttava kattavalle kumppanuudelle lähtö- ja kauttakulkuvaltioiden, ensimmäisen turvapaikan myöntäneiden valtioiden ja kohdevaltioiden sisällä ja niiden kesken. Lopuksi mainitsen kaikkein tärkeimmän seikan, eli uudet lähestymistavat eivät saisi korvata vaan niiden olisi täydennettävä yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää ja henkilöiden oikeutta hakea turvapaikkaa yksilöllisesti ja spontaanisti EU:n jäsenvaltioista.

16. Miten kehittäisitte lailliseen maahanmuuttoon ja laillisten maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyviä aloitteita pitäen mielessä, että lailliset maahanmuuttokanavat voivat vähentää turvapaikkajärjestelmän paineita ja hyödyttää näin aidosti kansainvälistä suojelua tarvitsevia ihmisiä? Sitoudutteko kehittämään laillista maahanmuuttoa tarvittaessa vahvistamalla eurooppalaisia kiintiöitä ja varmistamaan samalla, että maahanmuuttajat kotoutetaan perustuslakisopimuksen uuden oikeusperustan (III-168 artiklan 4 kohta) mukaisesti?

Mielestäni on erittäin tärkeää täyttää EU:n lainsäädännössä oleva aukko laillisen maahanmuuton alalla laatimalla yhteiset puitteet työhön tulevien maahanmuuttajien maahan pääsylle. Uudessa perustuslakisopimuksessa kuitenkin säilytetään jäsenvaltioiden oikeus päättää maahan otettavien kolmansien maiden kansalaisten määrästä, joten ehdotukset eurooppalaisista kiintiöistä olisivat poissuljettuja. Haluan kuitenkin huomauttaa, että komission äskettäinen tutkimus laillisen ja laittoman maahanmuuton yhteyksistä osoitti, että kansallisia kiintiöitä voidaan käyttää muiden keinojen ohella parantamaan muuttovirtojen hallintaa.

Olen vakaasti sitä mieltä, että laillista maahanmuuttoa koskevien EU:n aloitteiden lisäksi on harjoitettava aktiivista kotouttamispolitiikkaa. Maahantuloa ja kotouttamista koskevat politiikat ovat erottamattomia ja niiden on vahvistettava toisiaan. Jäsenvaltiot voivat oppia toistensa kokemuksista tällä alalla, ja komissio toimii tiiviissä yhteistyössä niiden kanssa parantaakseen tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Uuden perustuslakisopimuksen mukaan kansalliset kotouttamispolitiikat olisi laadittava yhteisön puitteissa, ja sen vuoksi olen mielissäni, että puheenjohtajavaltio Alankomaat tukee komissiota määriteltäessä kotouttamiselle yhteisiä perusperiaatteita.

Tukisin myös edelleen kaikkien kotouttamiseen osallistuvien sidosryhmien verkottumista ja helpottaisin sitä ja edistäisin jäsenvaltioiden välistä parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Tarkoituksenani olisi asettaa erityiselle etusijalle maahanmuuttajien osallistumisen työmarkkinoille lisääminen, kotouttamiskurssien edistäminen, puuttuminen Euroopan kaupunkien väestön kasvavaan eriarvoisuuteen sekä vuoropuhelun kehittäminen maahanmuuttajajärjestöjen kanssa.

Tämä kaikki on tietysti mahdollista vain, jos uusissa rahoitusnäkymissä vuodesta 2007 eteenpäin annetaan käyttöön tarvittavat käytännön keinot.

17. Parlamentti hylkäsi Italian aloitteen yhteislennoista. Aiotteko jatkossakin tukea ehdotusta paluun rahoittamiseksi valmistelutoimen avulla eli ilman oikeusperustaa?

Taloudellinen yhteisvastuullisuusmekanismi, jolla tuetaan paluuta koskevaa politiikkaa on täysin yhdenmukainen maahanmuuttopolitiikkaan omaksutun johdonmukaisen, kattavan ja tasapainoisen lähestymistavan kanssa ja sillä varmistetaan laillisen maahanmuuttopolitiikan uskottavuus. Puolustaisin edelleen tätä toimintalinjaa nykyisen komission valitseman linjan mukaisesti ja kehittäisin sitä yhdessä neuvoston ja parlamentin sekä tietysti asianosaisten kolmansien maiden kanssa. Komission ehdotus valmistelutoimiksi vuosiksi 2005 ja 2006

(määrärahat 15 miljoonaa euroa kullekin vuodelle), joilla tuetaan yhteistä paluupolitiikkaa rahoittamalla erityisiä ohjelmia, on ensimmäinen askel kohti yhteisön erityisen rahoitusvälineen luomista. Thessalonikin ja Brysselin Eurooppa-neuvostot hyväksyivät ajatuksen tällaisesta välineestä ja kehottivat komissiota tekemään asiassa aloitteen.

Tällä välineellä on luonnollisesti oltava pysyvä oikeusperusta, ja uusissa rahoitusnäkymissä se pitäisi yhdistää vuodesta 2007 alkaen oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alan puiteohjelmiin. Nykyisten valmistelutoimien tavoitteena on valmistella ja arvioida paremmin sekä tämän nykyisen välineen sisältöä että sen menettelyä ja rahoitusta koskevia mekanismeja sekä lisäksi luoda täydentävyyttä muiden välineiden kanssa, esimerkiksi yhteistyötä kolmansien maiden kanssa koskevan Aeneas-ohjelman kanssa. Tiedän, että tämä valmistelutoimi on taloudellisesti erittäin merkittävä. Se on kuitenkin minun mielestäni hyvin tarpeellinen ongelman monimutkaisuuden vuoksi.

Yhdennetyissä paluuohjelmissa on otettava huomioon prosessin eri vaiheet, jotta voidaan varmistaa paluun kestävyys. Ehdotan, että näillä ohjelmilla katetaan sekä vapaaehtoinen että pakosta tapahtuva paluu. Haluan korostaa, että tällä aloitteella tuetaan EU:n lainsäädäntöä, koska ehdottaisin, että komissio antaa ehdotuksen direktiiviksi paluun yhteisistä vaatimuksista vuoden 2005 alussa. Myös tällä alalla pidän erittäin tarpeellisena aikaista siirtymistä yhteispäätösmenettelyyn EY:n perustamissopimuksen 67 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

18. Miten aiotte varmistaa, että solmittaessa kolmansien maiden kanssa maahanmuutto- ja turvapaikkakumppanuuksia otetaan riittävästi huomioon pakolaisten ja muiden kansainvälistä suojelua tarvitsevien oikeuksien kunnioittaminen muun muassa edistämällä ihmisoikeuksien kunnioittamista lähtömaissa ja kehittämällä tehokkaita suojelumahdollisuuksia ensimmäisen turvapaikan tarjoavissa maissa? Miten edistäisitte uudelleensijoittamismahdollisuuksia Euroopassa?

Ihmisoikeuksien edistäminen ja demokratian lujittaminen ovat EU:n ulkopolitiikan keskeisiä tavoitteita. Sen vuoksi ne ovat olennainen osa sitä taustaa, jota vasten EU toteuttaa kattavia turvapaikka- ja maahanmuuttokysymyksiä koskevia ulkopoliittisia toimintalinjoja. Pyrittäessä edelleen korostamaan niiden merkitystä, demokraattisten periaatteiden ja oikeusvaltion periaatteen sekä vähemmistöjen oikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen määriteltiin keskeisiksi elementeiksi maaliskuussa 2004 hyväksytyssä Aeneas-ohjelmassa, jonka kautta tarjotaan apua kolmansille maille maahanmuuton ja turvapaikka-asioiden alalla.

Mitä tulee tarkemmin turvapaikkakysymykseen, kannatan tasapainoista lähestymistapaa, jonka komissio omaksui kesäkuussa 2004 antamassaan tiedonannossa "Pysyvien ratkaisujen tarjoamisen parantaminen", jossa EU:n rooliksi määritellään kansainvälisen suojelujärjestelmän parantaminen tiiviissä yhteistyössä alueen valtioiden kanssa. Lähestymistapa perustuu yhtäältä siihen, että hallitaan paremmin kansainvälisen suojelun tarpeessa olevien henkilöiden tuloa jäsenvaltioiden alueelle, ja toisaalta parannetaan alkuperäalueiden suojeluvalmiuksia, minkä tarkoituksena on auttaa pakolaisia saamaan tehokasta suojaa mahdollisimman nopeasti ja mahdollisimman lähellä tarpeitaan ja auttaa siten vähentämään sääntelemättömiä toissijaisia liikkeitä.

Olen yhtä mieltä tiedonannossa esitetystä näkemyksestä, että paras tie tästä eteenpäin on laatia EU:n alueellisia suojeluohjelmia, joihin liittyy toimia suojelun tehostamiseksi kyseisillä alueilla. Tavoitteena on löytää keinoja, joiden avulla EU voi auttaa pitkittyneissä pakolaistilanteissa ja lopulta jopa poistaa ne. Nämä ohjelmat ovat käytännönläheisiä ja operatiivisia ja niiden tarkoituksena on saada aikaan muutos paikan päällä. Nykyinen komissio on ilmoittanut, että sen mielestä on tarpeen laatia tiiviissä yhteistyössä UNHCR:n kanssa ja neuvostoa kuullen kokeiluluontoinen EU:n alueellinen suojeluohjelma, joka liittyy komission yksilöimään pakolaistilanteeseen siten, että toimintasuunnitelma on valmis heinäkuuhun 2005 mennessä ja täydellinen EU:n alueellinen suojeluohjelma joulukuuhun 2005 mennessä, ja minä aion jatkaa tätä työsuunnitelmaa. Kesäkuussa 2004 annetussa tiedonannossa ehdotetaan myös, että EU:n laajuisella uudelleensijoittamisohjelmalla olisi oltava tärkeä asema EU:n alueellisissa suojeluohjelmissa. Tällainen ohjelma, jota sovellettaisiin tarpeen mukaan, voisi auttaa varmistamaan kansainvälisen suojelun tarpeessa olevien henkilöiden entistä hallitumman ja ohjatumman pääsyn EU:n alueelle ja se olisi joustavampi ja tilannekohtaisempi. Nykyinen komissio on korostanut tarvetta laatia ehdotus tällaiseksi ohjelmaksi heinäkuuhun 2005 mennessä, ja minä hyväksyn tämän tavoitteen täysin.

19. Miten aiotte huolehtia siitä, että etusijalle asetetaan toimet, joilla valvotaan, miten jäsenvaltiot noudattavat velvollisuuttaan panna täytäntöön tähän mennessä hyväksytyt yhteisön turvapaikkasäädökset? Aiotteko toteuttaa komission toimivaltaan kuuluvia proaktiivisia toimia ja ryhtyä tarvittaessa oikeustoimiin niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät noudata asianmukaisesti velvoitteitaan saattaa yhteisön direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna ne täytäntöön? Mikäli valvonta paljastaa puutteita yhteisön nykyisessä pakolaisten suojelua ja turvapaikkaa koskevassa lainsäädännössä, aiotteko käyttää komission aloiteoikeutta ja ehdottaa tarkistuksia tai uusia lakeja puutteiden korjaamiseksi?

Pidän äärimmäisen tärkeänä valvoa jäsenvaltioiden täytäntöönpanotoimia maahanmuuton ja turvapaikka-asioiden alalla. Mielestäni avoimuuden lisääminen on tarpeen. Sen vuoksi aikoisin käyttää kahta erilaista menettelytapaa.

Ensimmäinen menettelytapa on todella proaktiivinen. Komissio järjestäisi jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa kokoussarjan (yhteyskomiteat), joissa se toimisi puheenjohtajana ja joiden avulla autetaan jäsenvaltioita panemaan lainsäädäntöä täytäntöön asianmukaisesti ja käsittelemään tulkinnasta aiheutuvia kysymyksiä. Yhteyskomitean perustaminen kutakin keskeistä lainsäädäntövälinettä varten antaisi rakenteellisen perustan jäsenvaltioiden ja komission keskusteluille, jotka koskevat käytännön ratkaisuja täytäntöönpanon ongelmiin. Tämän menettelytavan tarkoituksena on avustaa jäsenvaltioita mahdollisimman paljon yhteisön oikeuden täytäntöönpanossa ja soveltamisessa. Siksi komiteat kokoontuisivat säännöllisesti ennen täytäntöönpanon määräajan umpeutumista ja sen jälkeen keskustelemaan tulkintakysymyksistä ja koordinoidummasta lähestymistavasta.

Toiseksi aion varmistaa, että roolissaan perussopimusten valvojana komissio seuraa tarkasti maahanmuuton ja turvapaikka-asioiden alan EU:n lainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tämä tapahtuu vakiintuneiden EU:n lainsäädäntövälineiden asianmukaisen täytäntäntöönpanon tarkastamista koskevien menettelyjen avulla. Jos prosessissa paljastuu jonkin

jäsenvaltion vakava rikkomistapaus, en epäröisi ehdottaa, että komissio vie asian tuomioistuimeen. Mielestäni nykyinen komissio oli oikeassa päättäessään tänä kesänä nostaa tuomioistuimessa 14 kannetta niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät olleet saattaneet maahanmuuton ja turvapaikka-asioiden alan direktiivejä osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Voin vakuuttaa myös, että jos seuranta paljastaa vakavia puutteita tai aukkoja 63 artiklan mukaisesti hyväksytyn lainsäädännön vähimmäisvaatimuksissa, käyttäisin komission aloiteoikeutta ja ehdottaisin muutoksia.

20. Mihin toimiin aiotte ryhtyä unionin yhteisen ulkorajan vahvistamiseksi? Miten ajattelette rajavalvontaviraston aseman kehittyvän, ja millaiseksi ajattelette erillisvirastojen mahdollisen tulevan roolin meri- ja ilmarajojen valvonnassa?

Odotan, että virastosta tulee Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajojen aidosti yhdennetyn hallinnan kulmakivi, ja haluan korostaa, että virasto itsessään on toimi jäsenvaltioiden ja yhteisön välisen yhteisvastuullisuuden parantamiseksi ja lujittamiseksi näissä tärkeissä tehtävissä. Tässä yhteydessä olisi mielestäni tietysti hyvä, jos virasto kehittäisi yhteistyötä kansallisten turvallisuus- ja tullitarkastuksista vastaavien viranomaisten kanssa. Mitä tulee hallintovirastojen mahdolliseen tulevaan rooliin meri- ja ilmarajojen hallinnassa, haluan korostaa, että rajavalvontavirastolla on toimivaltaa kaikkien ulkorajojen valvonnassa. Virastoon perustetaan useita erikoisosastoja, jotka vastaavat maa-, ilma- ja merirajoista ja muun muassa operatiivisten toimien täytäntöönpanosta. Sen vuoksi ei ole tarpeen perustaa lisää virastoja valvomaan erikseen meri- ja ilmarajoja.

Komissio toteuttaa parhaillaan tarvittavia toimia viraston täytäntöönpanovaiheen valmistelemiseksi, ja viraston odotetaan aloittavan työnsä heti vuoden 2005 alussa. Kaksi ensimmäistä vuotta, ennen kuin uudet rahoitusnäkymät tulevat voimaan vuonna 2007, ovat kuitenkin viraston "lämmittelyvaihetta", jonka aikana olisi etsittävä uusia tapoja tehdä yhteistyötä ulkorajojen hallinnan ja laittomasti Euroopan unionissa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten paluun alalla. Kun uudet rahoitusnäkymät tulevat voimaan vuonna 2007, ulkorajojen hallinnassa pitäisi alkaa yhteisön tasolla uusi yhteisvastuullisuuden kasvun ja vastuunjaon aikakausi. Siinä yhteydessä osa oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alan lisääntyneistä rahoitusvälineistä olisi ohjattava viraston valmiuksien kehittämiseen ja toimintojen tehostamiseen, mikä hyödyttäisi kaikkia jäsenvaltioita. Tässä tulevassa vaiheessa virastolle voidaan harkita uusia tehtäviä (esim. Schengenin arviointien suorittaminen ja laajojen tietojärjestelmien hallinnointi). Itse asiassa 14. heinäkuuta 2004 annetussa tiedonannossa "Rahoitusnäkymät 2007–2013" todetaan selvästi, että sitä, voitaisiinko rajavalvontavirastoa käyttää koordinaation perustana kaikkien keskeisten rajavalvonnasta vastaavien elinten yhteistyön varmistamiseksi, tutkitaan.

21. Miten komissio aikoo työskennellä jäsenvaltioiden ja terrorismin torjunnan koordinaattorin kanssa varmistaakseen, että EU toteuttaa jo lupaamansa toimet; Miten komissio aikoo varmistaa jäsenvaltioiden välisen yhteistyön sekä EU:n ja kolmansien maiden, erityisesti Yhdysvaltojen, välisen yhteistyön? Aikooko komissio ottaa terrorismiin liittyvät näkökohdat huomioon kaikissa toimintalinjoissaan ja kehittää johdonmukaisen menettelytavan, jonka mukaan toimitaan puututtaessa ongelmaan sekä sisäisesti että ulkosuhteissa? Miten ajattelette auttaa terrorismin uhreja?

Ehdottaisin, että komissio jatkaa aktiivista vaikuttamista neuvoston työhön läheisessä yhteistyössä neuvoston pääsihteerin / YUTP:n korkean edustajan ja terrorismin torjunnan koordinaattorin kanssa. Erityishuomiota olisi kiinnitettävä toimiin, jotka on esitetty toimintasuunnitelmassa terrorismin torjumiseksi, jossa mainitaan yli sata toimea ja jossa korostetaan erityisesti terrorismin rahoitusta, sen seurauksista selviämistä ja tärkeiden infrastruktuurien suojelua. Tiedän, että de Vries ja komission yksiköt ovat sopineet käytännön yksityiskohdista työn jatkamiseksi tulevina kuukausina. Pääosastoni koordinoima komission yksiköiden välinen ryhmä raportoi näistä kolmesta aiheesta. Neuvosto auttaa yhdistämään raportit yhdeksi kertomukseksi joulukuun Eurooppa-neuvostolle. Pidemmällä aikavälillä komission olisi keskityttävä myös terrorismin syihin.

Yleisemmin voin mainita, että komissio on jo perustanut sisäisten ja ulkoisten toimien yhteensovittamiseksi pääjohtajien joukosta korkean tason työryhmän, jonka tehtävänä on varmistaa toimintalinjojemme johdonmukaisuus. Tekisin tiivistä yhteistyötä ulkosuhteista vastaavan komissaarin ja muiden kollegojen kanssa tätä tarkoitusta varten. Terrorismin vastaisen toiminnan sisällyttämiseksi EU:n ulkosuhteisiin on kehitetty monia mekanismeja. Kolmansien maiden kanssa tehtävät sopimukset tarjoavat puitteet kattaville strategioille, joilla voidaan helpottaa puuttumista terrorismin syihin. Näin ollen uusiin sopimuksiin sisällytetään järjestelmällisesti terrorismin vastaisia lausekkeita, joilla tarjotaan erityistä teknistä tukea Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston asiaa koskevien päätöslauselmien täytäntöönpanoon. Myös kehitysavulla ja poliittisella vuoropuhelulla on merkittävä rooli.

Yhdysvaltojen kanssa tehtävän yhteistyön yhteydessä haluan mainita kaksi Yhdysvaltojen ja Europolin välistä sopimusta sekä EU:n ja Yhdysvaltojen väliset sopimukset keskinäisestä oikeusavusta ja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta. Erityisesti kaksi viimeksi mainittua sopimusta ovat historiallisesti ainutlaatuisia, ja niistä käy ilmi transatlanttisen yhteisvastuullisuuden lujuus erityisesti terrorismin torjunnassa. Yhteistyön jatkuminen Yhdysvaltojen kanssa varmistetaan uuteen transatlanttiseen toimintaohjelmaan kuuluvien lukuisten EU:n ja Yhdysvaltojen välisten vuoropuheluiden avulla. Äskettäin käynnistetty EU:n ja Yhdysvaltojen välinen rajojen ja kuljetusten turvallisuutta koskeva vuoropuhelu, jossa minun pääosastoni pääjohtaja toimii yhteispuheenjohtajana, on hyvä esimerkki kohdennetusta yhteistyöstä.

Jäsenvaltioiden väliseen yhteisvastuullisuuteen pitäisi kuulua myös yhteinen huolenpito uhreiksi joutuneista kansalaisista. Pidän erittäin myönteisenä Euroopan parlamentin terrorismin uhreille tarjoamaa tukea, joka toteutettaisiin uutta kokeiluhanketta varten tarkoitetun budjettikohdan muodossa. Komissio tutkii parhaillaan tätä ehdotusta. Madridin terrori-iskujen jälkeen Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota varmistamaan, että vuoden 2004 talousarviossa käytettävissä olevat

määrärahat jaetaan kiireesti terrorismin uhrien tukemiseen. Olen sitoutunut tutkimaan tapoja käyttää laajemmin tätä yhteisvastuullisuusmekanismia, jotta terrorismin uhreille voidaan tarjota korvauksia. Euroopan parlamentille tiedotetaan säännöllisesti.

22. Aikooko komissio luoda kansallisten turvallisuussuunnitelmien perusteella eurooppalaisen turvallisuussuunnitelman ja rajoittaa suoria väliintuloja toimielinten ja virastojen (Europolin, Eurojustin ja tulevan Euroopan syyttäjäviranomaisen) tasolla vain ehdottoman välttämättömiin tapauksiin? Aikooko komissio perustaa turvallisuusnäkökohtia koskevia tieto- ja tiedonvaihtoverkostoja (esimerkiksi eurooppalaisen rikosrekisterin) ja varmistaa, että tiedustelupalvelujen yhteistyötä kehitetään Euroopan parlamentin sekä kansallisten parlamenttien ja eurooppalaisten tuomioistuinten demokraattisessa valvonnassa? Aikooko se varmistaa mahdollisimman nopeasti oikeusperustan ja huolehtia siitä, että Euroopan parlamentille todella annetaan tietoja ja parlamentti osallistuu erityisesti useita miljoonia euroja maksavien turvallisuutta koskevien tutkimushankkeiden määrittelyyn (PASR-2004)?

Olen yhtä mieltä siitä, että vastauksena aikaisemmin tänä vuonna tehtyihin Madridin terrori-iskuihin eurooppalaisen turvallisuussuunnitelman laatiminen on huomionarvoinen ajatus. Eurooppalaisen turvallisuussuunnitelman kehittely ja täytäntöönpano olisivat tietysti suurelta osin riippuvaisia jäsenvaltioiden panoksesta. Olen kuitenkin vakuuttunut, että keskeistä on tiedon jakaminen unioniin kohdistuvasta rikollisesta uhasta ja sen ymmärtäminen. Koska Europol on siinä ainutlaatuisessa asemassa, että se pääsee analysoimaan kaikkien 25 jäsenvaltion toimittamia tietoja, sillä on keskeinen rooli. Tätä päämäärää ajatellen yksi päätavoitteistani olisi kehittää käsitettä tiedustelujohtoisesta rikosten torjunnasta, jotta neuvosto voi tehdä päätöksensä Europolin toimittamien tarkkojen strategisten ja operatiivisten arvioiden perusteella. Myös Eurojustilla on tässä yhteydessä tärkeä tehtävä. Minulla ei kuitenkaan ole aikomusta korvata kansallisia lainvalvonnasta vastaavia elimiä Europolilla tai Eurojustilla. Minun nähdäkseni niiden rooli on tärkeä mutta täydentävä.

Tietojen vaihdon ja tiedustelun lisääminen on tärkeää. Uskon, että jäsenvaltioiden haluttomuus vaihtaa tiedustelutietoja kattavasti johtuu siitä, että niiltä puuttuu keskinäinen luottamus ja Euroopan laajuinen visio yhteisestä uhasta. Tarvitaan eurooppalaista tietopolitiikkaa, jonka avulla huolehditaan siitä, että yhtäältä tehostetaan kaikkia lainvalvontaviranomaisten terrorismin ja vakavien rikosten torjumiseksi tarvitsemia keinoja varmistaen, että tiedustelutietoja voidaan vaihtaa luottamuksellisesti, ja toisaalta tämän vastapainoksi taataan tarvittava tietosuoja ja perusoikeuksien suoja sekä oikeudellinen ja parlamentaarinen valvonta. Tämän tasapainon säilyttäminen olisi johtava periaatteeni. Sama periaate näkyisi myös tulevassa työssä, joka liittyy rikosrekisteritietokantojen ja henkilökohtaisten tietojen suojaa koskevien sääntöjen keskinäisiin yhteyksiin oikeudellisessa ja poliisiyhteistyössä.

Katson, että parlamentin on löydettävä paikkansa tällä alalla.

Turvallisuusalan tutkimusta valmistelevat toimet (PASR), jotka eivät vaadi oikeusperustaa, kuten tiedätte, käynnistettiin vuonna 2004 ja niiden suunnitellaan jatkuvan vuoteen 2006 asti. Niiden avulla on tarkoitus valmistella yhteisön rahoittamaa turvallisuutta koskevaa eurooppalaista

tutkimusohjelmaa (European Security Research Programme, ESRP), joka käynnistettäneen vuonna 2007. Valmistelutoimet laadittiin sidosryhmien, myös Euroopan parlamentin edustajien, laajan kuulemiskierroksen jälkeen.

Tulevaisuudessa parlamentti olisi otettava paremmin mukaan näiden toimien valvontaan. Toimisin tiiviissä yhteistyössä turvallisuustutkimuksesta vastaavan kollegani kanssa ja kannattaisin laajemman ESRP-tutkimusohjelman (2007–2013) sisällyttämistä tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen seitsemänteen puiteohjelmaan.

23. Sitoudutteko edistämään korkeatasoista yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa kaikilla unionin toimialoilla ja tarkistamaan strategioita, jotka koskevat yksityishenkilöiden henkilötietojen järjestelmällistä ja suhteetonta keräämistä (kuten Euroopan parlamentti kehotti 31. maaliskuuta 2004 antamassaan päätöslauselmassa)? Sitoudutteko tekemään mahdollisimman nopeasti ehdotuksen puitepäätökseksi, jolla määritellään kolmatta pilaria koskevat tietosuojavaatimukset, ja osoittamaan eurooppalaiseksi viranomaiseksi kansallisista viranomaisista muodostuvan komitean (joka kokoontuu yhteisön tasolla direktiivin 95/46 29 artiklassa tarkoitetussa työryhmässä)?

Sitoudun pyrkimään asiamukaiseen tasapainoon oikeutettujen lainvalvontavaatimusten ja yksityiselämän suojan välillä perussopimusten ja EU:n perusoikeuskirjan mukaisesti. Yksilöiden perusoikeuksien, erityisesti oikeuden yksityisyyteen, suojelua koskevat tiukat eurooppalaiset normit ovat jo olemassa. Komission on edelleen varmistettava, että näitä määräyksiä noudatetaan asianmukaisesti.

Emme voi kuitenkaan jättää huomiotta sitä seikkaa, että kansainvälisen terrorismin ja rikollisuuden aiheuttamat uhat ovat huomattava turvallisuushaaste. Neuvoston 25. maaliskuuta 2004 terrorismista antamassa julkilausumassa kehotetaan keräämään tietoa ja helpottamaan tietojen vaihtoa. Tämän toteuttaminen tarkoittaa, että meidän on luotava edellytykset sille, että asiaan kuuluvat ja tarvittavat tiedot ovat EU:n lainvalvontaviranomaisten saatavilla yhteisten normien, myös tietosuojamääräysten, mukaisesti.

EU:lla on velvollisuus edistää vakautta ja turvallisuutta myös rajojensa ulkopuolella. Mutta samoin kuin sisäisten toimintalinjojen yhteydessä henkilökohtaisten tietojen keruun on oltava oikeasuhteista ja sitä on tasapainotettava tarvittavilla suojalausekkeilla.

Henkilötietojen suoja on prioriteetti kolmannen pilarin alalla . Lainsäädäntöehdotuksen, jolla määritellään asiaan kuuluvat vaatimukset, valmistelu kuuluu komission vuoden 2004 lainsäädäntö- ja työohjelmaan. Yleistä sääntöä ei ole, koska direktiiviä 95/46/EY ei sovelleta lainvalvontaviranomaisten harjoittamaan henkilötietojen käsittelyyn Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa tarkoitetulla tavalla. Meidän on käytettävä perustana Schengenin, Europolin ja Eurojustin tietojärjestelmiä ja tullitietojärjestelmää varten laadittuja erityisiä tietosuojamääräyksiä. Tämän alan ehdotuksia on kehiteltävä yhteistyössä jäsenvaltioiden, Europolin ja Eurojustin kanssa.

Erityisen viraston perustaminen olisi pidettävä erillään 29 artiklan mukaisesta työryhmästä, joka perustettiin direktiivillä 94/46/EY ja joka ei ole luonteeltaan valvova vaan neuvoa-antava. Yhteistyötä kansallisten viranomaisten kanssa olisi parannettava.

24. Parlamentti kehotti lentomatkustajien henkilötietojen suojasta 31. maaliskuuta 2004 antamassaan päätöslauselmassa komissiota jäädyttämään aloitteet matkustajarekisteriin (PNR) sisältyvien tietojen hallinnointia koskevan eurooppalaisen keskitetyn järjestelmän luomiseksi. Sitten parlamentti päätti viedä oikeuteen sekä komission päätöksen että neuvoston tekemän sopimuksen. Tällä välin komissio jatkaa neuvottelujaan ICAOssa ja pyrkii ilmeisesti kiertämään monenvälisellä sopimuksella sen, mikä voitaisiin jäädyttää EU:n ja Yhdysvaltojen kahdenvälisen sopimuksen tasolla. Katsotteko, että komission pitäisi lykätä ICAOssa käytäviä neuvottelujaan ainakin siihen saakka, että on saatu tuomioistuimen ratkaisu parlamentin esille ottamiin kysymyksiin? Pidättekö tärkeänä, että noudatetaan toimielinten lojaalin yhteistyön periaatetta eikä rikota parlamentin ja komission suhteissa vallitsevaa luottamusta?

Olen tietoinen toisaalta parlamentin ja toisaalta komission ja neuvoston välisestä näkemyserosta, joka koskee yhteisöjen tuomioistuimessa edelleen käsiteltävänä olevaa päätöstä ja kansainvälistä sopimusta matkustajarekisteritietojen siirtämisestä Yhdysvaltoihin. Komissio ei luonnollisesti aio tehdä mitään, mikä voisi vaikuttaa haitallisesti yhteisöjen tuomioistuimen tulevaan päätökseen asiassa.

Vaikka tämä ala ei kuulukaan oikeuteen, vapauteen ja turvallisuuteen liittyvistä asioista vastaavan komission jäsenen toimialaan, olen sitä mieltä, ettei komissio voi jättäytyä muilla foorumeilla, kuten ICAO:ssa käytävien keskustelujen ulkopuolelle. Jäsenvaltiomme kuuluvat ICAOn 188 sopimuspuolen joukkoon. On myös Euroopan parlamentin etujen mukaista, että Euroopan unionin kantaa puolustetaan ICAOssa parhaillaan käytävissä keskusteluissa.

Näin ollen pyrkisin yhdessä liikenteestä ja sisämarkkinoista vastaavien kollegoideni kanssa varmistamaan, että komission aloitteissa ja toiminnassa otetaan huomioon tärkeät yleiset edut, kuten turvallisuus terrorismiuhan ja muiden vakavien uhkien edessä, ja että samalla rajoitetaan mahdollisimman vähäisiksi matkustajien oikeuksiin ja lentoyhtiöihin kohdistuvat vaikutukset.

25. Sitoudutteko edistämään asianmukaisilla aloitteilla yksityisoikeuden (rajatylittäviä tapauksia laajemmalle) ja rikosoikeuden laadun parantamista Euroopassa ja varmistamaan erityisesti syytettyjen vähimmäistakeet, jotta torjutaan jäsenvaltioiden haluttomuus panna täytäntöön eurooppalainen pidätysmääräys ja muut vastavuoroista tunnustamista koskevat toimet?

Kyllä. Yksityisoikeutta koskevissa asioissa kyseessä on todellakin ala, jolla yhteisön toiminnan avulla voidaan välittömästi vastata kansalaisten jokapäiväisiin huolenaiheisiin. Todellisuus sellaisena kuin minä sen näen on, että ensisijainen vastuu kuuluu jäsenvaltioille itselleen, mutta kansalliset oikeusjärjestelmät eivät toimi, eivätkä voi toimia, toisistaan riippumatta Euroopan unionissa, jossa ei ole sisärajoja ja jossa ihmiset ja pääoma voivat liikkua vapaasti. EU:n

haasteena on niveltää nämä järjestelmät tehokkaasti toisiinsa ja varmistaa, että ne toimivat korkeimpien laatustandardien mukaisesti silloin, kun niiden on toimittava yhdessä. Pyrkisin saamaan päätökseen vastavuoroista tunnustamista koskevan työn ja laajentamaan sen uusille alueille sekä poistamaan vähitellen "eksekvatuurimenettelyn". Työskentelisin myös oikeuden päätösten tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Rikosoikeudellisia asioita ja erityisesti syytettyjen oikeuksia ajatellen sitoudun jatkamaan sellaisen toimintalinjan kehittämistä, jonka avulla pannaan täytäntöön Tampereella annettu sitoumus siitä, että on pohdittava keinoja rikollisuuden torjumiseksi ja turvattava samalla "yksilöiden vapaus ja lainmukaiset oikeudet". Menettelysääntöjen on tarjottava yhtäläiset takuut kaikkialla EU:ssa siten, että jäsenvaltiot voivat luottaa toistensa rikosoikeusjärjestelmiin, kuten sellaisten välineiden kuin eurooppalainen pidätysmääräys asianmukainen toiminta edellyttää. Haluaisin nähdä neuvoston hyväksyvän olemassaolevan ehdotuksen puitepäätökseksi eräistä rikosoikeudellisissa menettelyissä Euroopan unionin alueella noudatettavista oikeuksista. Lisäksi haluaisin tarkastella edelleen todistusaineistoon perustuvaa vähimmäisoikeussuojaa, kuten oikeutta vaieta, sekä yhteistä eurooppalaista määritelmää siitä, mitä tarkoitetaan yksipuolisella tuomiolla (*in absentia*). Tämä työ on olennaisen tärkeää vastavuoroista tunnustamista koskevan toiminnan helpottamiseksi. Kun välineet ovat tulleet voimaan, suosittelisin kunnollista arviointia, jotta varmistetaan, etteivät jäsenvaltiot ainoastaan anna tyhjiä lupauksia asianmukaisesta oikeussuojasta, vaan todellakin panevat välineet käytännössä täytäntöön.

26. Miten varmistatte, että ehdotettu ihmisoikeusvirasto pystyy tehokkaasti seuraamaan, että kaikkialla Euroopassa noudatetaan mahdollisimman korkeita ihmisoikeusnormeja ja esimerkiksi kunnioitetaan epäiltyjen ja syytettyjen oikeuksia rikosoikeudenkäynneissä?

Aion tehdä kaiken tarvittavan, jotta päätös Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen toimivallan laajentamisesta ihmisoikeusvirastoksi pannaan täytäntöön, kuten jäsenvaltioiden edustajat Eurooppa-neuvoston kokouksessa päättivät.

Tiedän, että nykyinen komissio on käynnistämässä julkista keskustelua kaikkien tulevaan virastoon liittyvien sidosryhmien välillä. Annan täyden tukeni tälle lähestymistavalle näinkin tärkeässä ja arkaluonteisessa hankkeessa. Julkinen keskustelu – johon itsekin aktiivisesti osallistuisin – mahdollistaa sen, että seuraava komissio voi ehdottaa uudelle virastolle tehtäviä ja vastuualueita. Mielestäni virastolla on oltava keskeinen asema toiminnassa, jolla pyritään unionin toimivallan puitteissa edistämään perusoikeuksia samalla, kun vältetään päällekkäisyys muiden elinten, kuten Euroopan neuvoston, jo harjoittamaan tehokkaan toiminnan kanssa. Avainkysymyksiä ovat viraston riippumattomuus sekä unionin toimielimistä että jäsenvaltioista ja kansalaisjärjestöistä, riittävät budjettivarat ja henkilöresurssit, tarkan ja vertailukelpoisen tiedon keruu, toimiminen foorumina hyvien käytäntöjen vaihtoa varten jäsenvaltioiden välillä sekä toimielimiä ja jäsenvaltioita – ja erityisesti lainsäätäjää – vastuualueidensa hoitamisessa tukevien lausuntojen hyväksyminen.

Erityisesti epäiltyjen ja syytettyjen korkeatasoisten oikeuksien varmistamiseksi annan määrätietoisesti tukeni sille, että komission olemassaoleva ehdotus puitepäätökseksi eräistä rikosoikeudellisissa menettelyissä noudatettavista oikeuksista hyväksytään. Erityisehdotukset sisältävät muun muassa oikeuden oikeudelliseen neuvonantoon, oikeuden tulkkaukseen ja käännöksiin, jos kyseessä on jotakin muuta kieltä äidinkielenään puhuva syytetty, sekä oikeuden

erityistoimiin sellaisten henkilöiden kohdalla, jotka eivät kykene ymmärtämään tai seuraamaan oikeudenkäyntiä. Ehdotukseen sisältyy myös arviointia ja menettelyjen noudattamisen seurantaa koskeva osa, ja se mahdollistaa, että jäsenvaltiot voivat säilyttää korkeamman suojelun tason, jos sellainen on jo olemassa. Arviointi- ja seurantamekanismista on vielä tehtävä päätös, mutta sitä voitaisiin käsitellä, kun keskustellaan ehdotetun ihmisoikeusviraston mahdollisista tehtävistä.

27. Mitkä ovat mielestänne vastavuoroiseen tunnustamiseen perustuvien uusien välineiden tärkeimmät painopisteet? Vastavuoroisen tunnustamisen pitäisi perustua luottamusta kasvattaviin toimiin. Mitä aiotte tehdä vastavuoroisen tunnustamisen vahvistamiseksi? Miten haluatte kehittää oikeuslaitoksen palveluksessa olevien koulutusta Euroopan tasolla?

Mielestäni vuonna 2000 hyväksytty "Vastavuoroisen tunnustamisen ohjelma" on EU:n politiikan kulmakivi tulevina vuosina.

Ensisijaisena tavoitteenani sen täytäntöönpanemiseksi yksityisoikeudellisissa asioissa olisi saattaa mahdollisimman nopeasti päätökseen "Tampereen esityslista", jossa esitetään ehdotuksia elatusvelvollisuuksista ja vähäisistä vaateista. Lisäksi haluaisin täydentää vastavuoroisen tunnustamisen ohjelmaa kahdella alalla, jotka ovat testamentit, perintöasiat ja perhe-oikeuden omaisuutta koskevat näkökohdat sekä jo hyväksyttyjen välineiden, lähinnä Bryssel I- ja Bryssel II-asetusten, toiminnan arviointi. Näin niitä voitaisiin parantaa ja samalla edistää "eksekvatuurimenettelyn" vähittäistä poistamista. Tähän liittyen olisi tarpeen kehittää lisätoimia, kuten tietyt menettelyjä koskevat vähimmäistakuut luottamuksen lisäämiseksi jäsenvaltioiden välillä. Lisäksi aion tutkia, millä muilla aloilla kuin vastavuoroisen tunnustamisen ohjelman kattamilla aloilla, tarvitaan EU:n vastavuoroisen tunnustamisen sääntöjä. Uskon esimerkiksi, että kansalaiset ja taloudelliset toimijat hyötyisivät myös vastavuoroisen tunnustamisen ulottamisesta yksityisiin ja julkisiin asiakirjoihin, jotta ne voisivat liikkua vapaasti sisämarkkinoilla.

Rikosoikeudellisissa asioissa vastavuoroisen tunnustamisen ohjelma pitäisi mielestäni saattaa ajan tasalle. Oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa vastavuoroiseen tunnustamiseen perustuvat välineet voisivat helpottaa todistusaineiston saantia. Oikeudenkäynnin jälkeisessä vaiheessa olisi luotava lopullisten päätösten vastavuoroista tunnustamista koskeva kattava järjestelmä päätösten rajatylittävän täytäntöönpanon mahdollistamiseksi. Tähän järjestelmään olisi sisällytettävä myös tuomioita ja oikeudenmenetyksiä koskevan rikosrekisterin luominen. Lisäksi olisi jatkettava työskentelyä, joka koskee tuomioistuimen valintamekanismeja ja -kriteereitä rikosoikeudellisissa asioissa.

Parlamentti on ehdottomasti oikeassa yhdistäessään toisiinsa vastavuoroisen tunnustamisen edistymisen ja vastavuoroisen luottamuksen lujittamisen. Laajentuneessa Euroopan unionissa vastavuoroisen luottamuksen on perustuttava varmuuteen siitä, että EU:n kansalaisilla on mahdollisuus turvautua korkeat laatustandardit täyttävään oikeusjärjestelmään. Menettelyjä koskevien takuiden ja normien lujittaminen, objektiivisen ja puolueettoman järjestelmän luominen rikosoikeusmenettelyjen laadun arvioimiseksi sekä oikeuslaitoksen palveluksessa olevien koulutuksen lisääminen ovat tärkeimpiä tähän liittyviä asioita. Tästä syystä meidän on hyödynnettävä täysimääräisesti Euroopan parlamentin vuosiksi 2004–2005 luomaa "oikeusviranomaisten vaihtojärjestelmää".

28. Miten komissio aikoo reagoida siihen, että eräät jäsenvaltiot eivät ole panneet lainkaan tai asianmukaisesti täytäntöön puitepäätöstä eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä? Sitoudutteko siihen, että komissio ryhtyy mahdollisimman pian ja mahdollisimman laajamittaisesti lähentämään Tampereen päätelmissä ja ehdotuksessa sopimukseksi perustuslaiksi mainittujen rikosten ja niiden rangaistusten määritelmiä?

Saatavilla olevien tietojen perusteella varmistaisin, että komissio laatii raportin eurooppalaisen pidätysmääräyksen toiminnasta Euroopan parlamentille ja neuvostolle ennen vuoden loppua. Huolimatta siitä, että täytäntöönpanolainsäädännössä saattaa ilmetä joitakin ristiriitaisia määräyksiä tai epätarkkuuksia, jotka luonnollisesti eriteltäisiin raportissa, nykyiset tiedot eurooppalaisen pidätysmääräyksen toimivuudesta käytännössä osoittavat, että uusi järjestelmä toimii hyvin ja merkitsee todellista parannusta aikaisempiin luovuttamismenettelyihin verrattuna.

Ellei eurooppalaista pidätysmääräystä ole tai se on pantu väärin täytäntöön, komissiolla ei nykyisen perustamissopimuksen mukaisesti ole oikeutta käynnistää rikkomusmenettelyä eikä viedä tarpeen vaatiessa jäsenvaltiota yhteisöjen tuomioistuimen eteen.

Jos kuitenkin jäsenvaltioiden välillä on tulkintaeroja tai kiistoja kyseisen välineen soveltamisen yhteydessä, asia voidaan viedä yhteisöjen tuomioistuimeen, ellei neuvosto kykene ratkaisemaan tilannetta ja jos jäsenvaltio päättää käyttää tätä mahdollisuutta. On myös mahdollista, että yhteisöjen tuomioistuimelta pyydetään ennakkoratkaisua yksittäisessä tapauksessa. Raportista saattaa käydä ilmi tähän liittyvää hyödyllistä tietoa.

Amsterdamin sopimuksen voimaantulon jälkeen on Euroopan unionissa hyväksytty huomattava määrä lainsäädäntöehdotuksia rikosten ja seuraamusten määrittelyn lähentämiseksi tai tehty ehdotuksia, joista edelleen keskustellaan neuvostossa. Tämä koskee erityisesti useimpia rikosoikeuden aloja, jotka on mainittu Tampereen huippukokouksen päätelmissä sekä ehdotuksessa sopimukseksi perustuslaista. Näiden saavutusten lisäksi tarvitaan lisälainsäädäntöä tehostamaan rajat ylittävien rikosten torjuntaa erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja talousrikosten – terrorismin rahoittaminen mukaan luettuna – sekä tietokonerikollisuuden aloilla. Erityisesti ehdottaisin väärentämistä, tietoinfrastruktuureihin kohdistuvia hyökkäyksiä ja järjestäytyneen rikollisuuden eri muotoihin osallistumista koskevien peruselementtien ja rangaistusten yhdenmukaistamista.

Haluaisin erityisesti kiinnittää huomiota seuraamuksia koskevan vihreän kirjan synnyttämiin reaktioihin ja tarkastella, tarvitaanko yhdenmukaistamista tietyissä yleisen rikoslain kohdissa rikostuomion täytäntöönpanon mahdollistamiseksi ja helpottamiseksi jäsenvaltiossa, joka ei ole sama kuin se, jossa tuomio on annettu.

29. Eurooppa-neuvosto hyväksynee vuoden loppuun mennessä EU:n uuden huumausainestrategian (2005–2012). Voiko komissio mielestänne vaikuttaa merkittävästi siihen, että EU:n politiikka tuodaan lähemmäs kansalaisia esimerkiksi juuri huumausaineiden suhteen, jotka ovat yksi yhteiskunnan suurimmista huolenaiheista? Milloin komissio aikoo esittää ehdotuksen ensimmäiseksi uuden strategian mukaiseksi toimintasuunnitelmaksi? Uskotteko, että komission on aika toimia avoimemmin ja korkeammalla profiililla huumepolitiikassaan? Miten näin ollen muuttaisitte nykytilannetta?

Olen samaa mieltä kanssanne siitä, että Euroopan unionin toimielimillä on merkittävä tehtävä EU:n politiikan tuomisessa lähemmäs kansalaisia. Huumausaineet ovat yksi kansalaisten suurimmista huolenaiheista. Äskettäinen Eurobarometri osoitti, että 76 prosenttia kansalaisista katsoo, että huumausaineiden torjunnan olisi oltava yksi EU:n ensisijaisista tavoitteista.

Aion edistää sitä, että komissio vastaa paremmin tähän huolenaiheeseen. Eurooppa-neuvosto hyväksynee joulukuussa EU:n uuden huumausainestrategian seuraaviksi kahdeksaksi vuodeksi, mikä on osoitus korkean tason sitoutumisesta tämän uhkan vastaiseen toimintaan. Tämä sitoumus on kuitenkin muunnettava myös konkreettisiksi toimiksi. Tästä syystä komission olisi vuoden 2005 alussa tehtävä ehdotus ensimmäisestä uuteen strategiaan liittyvästä EU:n huumausaineiden vastaisesta toimintaohjelmasta.

Komissio aikoo edistää poliitikkojen ja kansalaisyhteiskunnan välistä vuoropuhelua erityisesti huumausaineiden kaltaisissa asioissa. Tästä syystä ehdotan, että komission vuoden 2005 työohjelmaan sisällytetään dynaaminen vuoropuhelu kansalaisyhteiskunnan kanssa huumausaineisiin liittyvistä asioista.

Olen lisäksi ehdottomasti sitä mieltä, että meidän on vastattava tähän selkeään odotukseen kehittämällä avoimempi ja korkeaprofiilisempi lähestymistapa huumausaineongelmaan. Huumausainepolitiikan koordinointi – mikä on osa toimenkuvaani – on mielestäni poliittisesti ensisijainen tavoite useista syistä:

a) EU:n kansalaiset ja jäsenvaltioiden hallitukset, mutta myös kolmannet maat ja kansainväliset järjestöt, selvästi tarvitsevat "yhtenäisen rakenteen", jonka kanssa toimia komission tasolla. Tämä todennäköisesti edellyttää, että nykyistä toimintatapaa on tarkistettava.

b) Vaikka EU:n tehtävä huumausaineiden torjunnassa on jäsenvaltioiden toimintaa täydentävä, on kuitenkin hyödynnettävä kaikkia perustamissopimuksen suomia mahdollisuuksia tämän vitsauksen torjumiseksi i) tehostamalla huumausainekaupan vastaista taistelua ii) kiinnittämällä huomiota uhreihin ja tarjoamalle heille mahdollisuus integroitua uudelleen yhteiskuntaan ja iii) sisällyttämällä ulkosuhteita koskevaan politiikkaan huumeiden vastainen ulottuvuus.

c) Meidän on varmistettava, että EU osoittaa edelleen olevansa sitoutunut tasapainoiseen lähestymistapaan, johon sisältyvät ennaltaehkäisy, kysynnän vähentäminen, riskien vähentäminen ja hoito sekä turvallisuusnäkökohdat.

Oikeuteen, vapauteen ja turvallisuuteen liittyvistä asioista vastaavana komissaarina pyrin tästä syystä – yhdessä muista huumausaineisiin liittyvistä politiikan aloista vastaavien kollegoideni kanssa – terävöittämään komission huumausainepolitiikan koordinointia ja antamaan sille profiilin, jota sekä tehokkuus että julkiset odotukset edellyttävät.

30. Mihin toimiin aiotte ryhtyä varmistaaksenne, että eräiden jäsenvaltioiden erityinen tilanne ei vaikuta vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen rakentamiseen ja että Schengenin sääntöjä (jotka koskevat tästä lähtien 22 jäsenvaltiota) pidettäisiin yleissääntönä yhteisössä ja että voitaisiin toisaalta kehittää läheisempää yhteistyötä, kun jotkut jäsenvaltiot estävät hyväksymästä toimia, joilla varmistetaan parempi perusoikeuksien turvaaminen?

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklaa yhdessä unionin perusoikeuskirjan kanssa, joka nyt on osa perustuslaillista sopimusta, on sovellettava aina, kun jäsenvaltiot toimivat Euroopan unionin puitteissa, kaikki tehostetut yhteistyötoimet mukaan luettuina.

Pitkän aikavälin kunnianhimoisena tavoitteenani olisi, että oikeuteen, vapauteen ja turvallisuuteen perustuvalla alueella yhteisiä menettelyitä sovellettaisiin yhtäläisesti kaikissa jäsenvaltioissa ja nykyinen "vaihtelevan geometrian" tilanne poistuisi vähitellen. Myönnän kuitenkin, että joissakin tapauksissa tehostettu yhteistyö saattaa olla tarpeen, jotta EU:n kehitystä ei estetä silloin, kun jäsenvaltioiden vähemmistö ei ole samaa mieltä tavoitteesta, johon pyritään. Schengen, tehostetun yhteistyön *sui generis* -muoto, on selvä esimerkki tästä: huolimatta siitä, etteivät kaikki jäsenvaltiot olleet samaa mieltä sisäisten rajatarkastusten poistamisesta, kyettiin luomaan henkilöiden vapaan liikkuvuuden alue ja kehittämään rinnakkaisia "sivutoimia", kuten yhteinen viisumipolitiikka, yhteinen ulkorajojen valvontajärjestelmä sekä tehostettu poliisi- ja oikeusyhteistyö jäsenvaltioiden välillä. Kymmenen uutta jäsenvaltiota hyväksyi kaikki Schengenin säännöt ja normit, vaikka niissä Schengenin "säännöstö" pannaankin vasta vähitellen täytäntöön, jotta kaikki tarvittavat lainsäädännölliset, tekniset, hallinnolliset ja käytännön toimet ovat kohdallaan.

31. Mihin toimiin aiotte ryhtyä varmistaaksenne, että turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaan alueeseen käytettäviä varoja hyödyntämällä – erityisesti silloin, kun vuosien 2007–2013 rahoitusnäkymiä tarkistetaan unionin kansalaisuutta, vapautta, turvallisuutta ja oikeutta koskevalla otsakkeella – saavutetaan tulevassa Tampere II-ohjelmassa määriteltävät poliittiset tavoitteet ja että varoja hallinnoidaan tehokkaasti ja avoimesti?

Kun tarkastellaan yhteisön talousarvion kehitystä viime vuosien aikana on selvää, että Tampereen ohjelman täytäntöönpanoon on liittynyt rahoitusohjelmien, kokeiluhankkeiden ja valmistelevien toimien määrän nopea kasvu. Uudet rahoitusnäkymät tarjoavat mahdollisuuden yksinkertaistaa ja rationalisoida näitä välineitä. Tämä on tavoite, jota avoimuuden nimissä tuen voimakkaasti.

Olen nykyisen komission kanssa samaa mieltä siitä, että Euroopan kansalaisuuden on oltava yksi unionin tulevien vuosien korkean tason poliittisista tavoitteista. Mielestäni on täysin oikein, että Euroopan kansalaisuuden on palveltava konkreettisten oikeuksien ja velvollisuuksien takaamista,

erityisesti vapautta, oikeutta ja turvallisuutta. Vapaus, turvallisuus ja oikeus ovat ydinarvoja, jotka muodostavat eurooppalaisen yhteiskuntamallin tärkeimmät osatekijät.

Yksinkertaistaminen ja rationalisointi lisäävät avoimuutta, sillä ohjelmien mahdolliset "asiakkaat" tietävät välittömästi, mihin EU:n yleiseen poliittiseen tavoitteeseen heidän osallistumisensa osaltaan vaikuttaa. Mielestäni uusilla rahoitusvälineillä olisi mahdollisimman pitkälti oltava samankaltaiset yhteiset toteutus-, hallinto- ja täytäntöönpanomekanismit.

Uusilla järjestelyillä olisi pyrittävä parantamaan ohjelmien tehokkuutta politiikan välineinä, ja niistä olisi otettava opiksi asianmukaisten seuranta- ja arviointijärjestelmien avulla. Niiden olisi myös varmistettava suurempi joustavuus varojen jaossa saman politiikanalan eri toimille, ja niiden olisi näin autettava nopean ratkaisun löytämisessä odottamattomiin tilanteisiin.

Lopuksi voin vakuuttaa sitoutuvani varmistamaan rahoitushallinnon asianmukaisen valvonnan yksiköissä. Vaatisin yksiköitäni raportoimaan minulle säännöllisesti rahoitusvirroista, tilintarkastusten tuloksista, kaikista väitetyistä säännönvastaisuuksista ja kaikista Euroopan parlamentin kommenteista, jotka liittyvät rahoitushallintoon.

32. Daphne II -ohjelman (2004–2008) tultua hyväksytyksi, mihin toimiin aiotte ryhtyä EU:ssa tapahtuvan nais- ja lapsikaupan vastaisen taistelun jatkamiseksi?

Komissio tunnisti ilmiön merkityksen jo ajoissa, ja se on toiminut aktiivisesti ihmiskaupan torjumiseksi seuraavin keinoin:

– vuosina 1996, 1998 ja 2000 esitetyt tiedonannot;

– lainsäädäntöehdotukset, jotka koskevat esimerkiksi ihmiskaupparikkomuksista aiheutuvia rikoslainsäädännöllisiä seuraamuksia ja lyhytaikaisia oleskelulupia uhreille, jotka tekevät rikollisten vastaista yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa;

ja

– parhaiden käytäntöjen vaihdon edistäminen asiantuntijoiden välillä esimerkiksi AGIS- ja DAPHNE-ohjelmien alaisuuteen perustettavien työryhmien kautta sekä ihmiskauppaa käsittelevän asiantuntijaryhmän perustaminen.

Ihmiskaupan ennaltaehkäisy, uhrien suojelu sekä ihmiskaupan harjoittajien syytteeseen asettaminen ja rankaiseminen ovat komission ihmiskaupan vastaisen kattavan politiikan kolme pääelementtiä. Julkisten virastojen ja kansalaisyhteiskuntaa edustavien järjestöjen välinen koordinointi ja yhteistyö ovat tämän politiikan olennaisen tärkeitä osatekijöitä. Aihe on ja säilyy kiinteänä osana komission vuoropuhelua kolmansien maiden kanssa.

Komissio jatkaa ja lujittaa toimintaansa lähinnä arvioimalla 19. heinäkuuta 2002 annetun ihmiskaupan torjuntaa koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanoa, julkistamalla asiantuntijaryhmän raportin ja raportoimalla neuvostolle Childoscope-tutkimuksen tuloksista, jotka koskevat kansalaisyhteiskunnan osallistumista kadonneiden ja seksuaalisesti hyväksikäytettyjen lasten löytämiseen. Vuonna 2005 esitetään tiedonanto, jossa arvioidaan edistymistä tämän vitsauksen torjunnassa ja ehdotetaan tarvittaessa lisätoimia.

Oikeudellisten asioiden valiokunnan esittämät kysymykset

1. Aiotteko edistää yksityisoikeuden yhdenmukaistamista kauppaoikeuden ja sopimusoikeuden kaltaisilla markkinoiden yhdentymiseen liittyvillä aloilla?

Ensisijaisena tavoitteenani on luoda yksityisoikeudellisia asioita ja kaupallisia asioita koskeva eurooppalainen oikeudellinen alue. Tämän on perustuttava ensisijaisesti Tampereen Eurooppa-neuvoston asettamaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen ja vuonna 2000 hyväksyttyyn "vastavuoroisen tunnustamisen ohjelmaan". Tästä syystä uskon, että oikeudellisten päätösten vastavuoroinen tunnustaminen EU:ssa on toteutettava ensisijaisesti hyväksymällä lainkäyttövaltaa koskevat yhdenmukaiset säännöt yhä useammalla alalla samoin kuin lainvalintamääräyksiä koskevat yhdenmukaiset säännöt. Itse asiassa vastavuoroisen tunnustamisen korostaminen ei sulje kuitenkaan pois sitä, että yksityisoikeuden yhdenmukaistaminen voi olla tarpeen jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien välisen luottamuksen lisäämiseksi. Lisäksi saattaa olla tarpeen varmistaa joidenkin prosessioikeuden vähimmäisnormien yhdenmukaistaminen, kuten jo vastavuoroista tunnustamista koskevassa ohjelmassa on määrätty.

Joka tapauksessa haluan korostaa, että kauppaoikeuden ja sopimusoikeuden aloilla on olemassa välineitä, jotka luovat jonkinlaista yhdenmukaisuutta tietyillä aloilla, kuten kuluttaja- ja vakuutusoikeuden aloilla. Nämä toimet edistävät markkinoiden yhdentymistä ja lisäksi lisäävät Euroopan oikeusjärjestelmien välistä vastavuoroista luottamusta. Nämä seikat mielessä pitäen sitoudun työskentelemään tiiviisti muiden komission jäsenten kanssa varmistaakseni, että heidän vastuualueelleen kuuluvien aineellisen yksityisoikeuden alojen yhdenmukaistaminen edistää näitä tavoitteita.

2. Mitkä rajat toissijaisuusperiaate mielestänne asettaa yksityisoikeuden alalla toteutettaville toimille? Pidättekö mahdollisena, että jonain päivänä yhteisöllä on sopimusvelvoitteita ja sopimuksenulkoisia velvoitteita koskeva säännöstö?

On vaikea arvioida toissijaisuusperiaatteen vaikutusta yhteisön toimintaan *in abstracto* sekä yksityisoikeuden että myös muiden oikeusalojen kohdalla. Katson, että yhteensopivuutta toissijaisuusperiaatteen kanssa on arvioitava jokaisen EU:ssa ehdotetun toimen yhteydessä ja otettava huomioon kyseisen toimen tavoitteet. Näin ollen annan voimakkaan tukeni jäsenvaltioiden parlamenttien aseman korostamiselle, kuten tulevassa perustuslaissa määrätään.

Ajatus yhteisön sopimusvelvoitteita ja sopimuksenulkoisia velvoitteita koskevasta säännöstöstä on pitkällä aikavälillä mielenkiintoinen, mutta on tarpeen noudattaa asteittaista lähestymistapaa. Eurooppalaisesta sopimusoikeudesta on käynnistetty toimintaohjelma. Uskon joka tapauksessa vahvasti, että "yhteistä viitekehystä" koskeva tuleva työskentely on käynnistettävä tiiviissä yhteistyössä eri osapuolten kanssa eikä se saisi olla pelkästään akateemista pohdintaa. Lisäksi kaikki tulevat toimintamuodot on valittava huolellisesti toissijaisuusperiaate huomioon ottaen.

Aion joka tapauksessa jatkaa lainvalintasääntöjen yhdenmukaistamista sopimusvelvoitteiden ja sopimuksenulkoisten velvoitteiden alalla kiirehtimällä "Rooma II" -nimellä tunnetun

asetusluonnoksen hyväksymistä ja seuraamalla asianmukaisesti vuonna 1980 annetun Rooman yleissopimuksen nykyaikaistamisesta ja muuntamisesta asetukseksi ("Rooma I") annetun vihreän kirjan toteutumista. Olen varma, että yhdenmukaisten lainvalintasääntöjen olemassaolo muodostaa tärkeän askeleen todellisen yksityisoikeusalueen luomisessa. Luotan siihen, että tähän voidaan päästä lyhyellä aikavälillä.

3. Mihin lisätoimiin ryhtyisitte Euroopan oikeudellisten ja tuomioistuinten ulkopuolisten elinten eurooppalaisten verkostojen parantamiseksi ja kehittämiseksi? Olisiko hyödyllistä syventää asianajajien ja tuomareiden koulutuksen Eurooppa-ulottuvuutta? Jos on, ilmoittakaa tarkemmin, miten.

Uskon, että Euroopan oikeudellisen verkoston luominen vuonna 2001 yksityisoikeuden ja kauppaoikeuden asioissa lujittaa huomattavasti oikeudellista yhteistyötä, helpottaa kansalaisten mahdollisuuksia turvautua oikeusjärjestelmään ja edistää yhteisön oikeuden tehokasta soveltamista. Näihin tavoitteisiin pääsemiseksi Euroopan yksityisoikeuden verkoston on kyettävä luottamaan jäsenvaltioiden nimeämien yhteyspisteiden sitoutumiseen ja osallistumiseen sekä jäsenvaltioiden viranomaisten voimakkaaseen tukeen. Haluaisin parantaa sen toimintaa seuraavina vuosina, vakiinnuttaa sen toimet ja kehittää sen suhteita muihin eurooppalaisiin verkostoihin, kuten tuomioistuinten ulkopuolisten riidanratkaisuelinten rajatylittäviä kiistoja ratkaisevaan eurooppalaiseen verkostoon (EEJ-NET). Tästä syystä kannustan jäsenvaltioita tarjoamaan kansallisella tasolla asianmukaiset resurssit verkostoa varten.

Rikosoikeuden alalla Euroopan oikeudellinen verkosto on hyötynyt sihteeristönsä ja talousarvionsa kytkemisestä Eurojustiin. Haluan, että tätä yhteistyötä lujitetaan edelleen.

Jotkut yhteisön ohjelmat (AGIS, oikeudellista yhteistyötä koskeva puiteohjelma) tukevat jo oikeusalalla toimivien koulutusta. Uskon erityisesti, että tuomareiden ja syyttäjien välisen vaihdon edistäminen Euroopan unionissa on erittäin tärkeää molemminpuolisen luottamuksen kehittämiseksi, EU:n välineitä koskevan tietämyksen lisäämiseksi ja oikeudellisista koulutuselimistä vastaavien virkamiesten säännöllisten yhteyksien kehittämiseksi jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden välillä. Haluaisin kehittää edelleen Euroopan parlamentin luomaa "oikeusviranomaisten vaihto-ohjelmaa" siten, että luotaisiin pysyvä rakenne tuomareiden vaihtoa ja koulutusta varten.

4. Mitä todellisia etuja koituisi yksityishenkilöille ja yrityksille prosessilainsäädännön yhdenmukaistamisesta rajat ylittävien tapausten osalta? Riittävätkö tällä alalla tähän mennessä toteutetut toimenpiteet?

Yksityishenkilöille ja yrityksille koituu mielestäni seuraavia etuja, jos tuomion antamista koskevaa prosessioikeutta yhdenmukaistetaan: oikeuslaitokseen turvautuminen helpottuu, menettelyt yksinkertaistuvat ja tehostuvat ja osapuolten oikeudet voidaan taata paremmin, mikä helpottaa myös lopullisten päätösten vastavuoroista tunnustamista. Tällä hetkellä esimerkiksi yritys, jolla on velallisia useissa maissa, joutuu käyttämään saatavien perinnässä eri menettelyä eri maissa. Perintämenetelmät, määräajat, menettelyn vaiheet jne. eroavat toisistaan. Tuen ehdotusta eurooppalaista maksumääräysmenettelyä koskevaksi asetukseksi. Mielenkiintoista on mielestäni se, ettei ehdotuksessa puututa olemassaolevaan prosessioikeuteen, vaan luodaan uusi

vaihtoehtoinen menettely velkojien käyttöön. Ne voivat itse vapaasti päättää kussakin erityistapauksessa, haluavatko ne käyttää kansallista vai eurooppalaista menettelyä.

Olen voimakkaasti sitä mieltä, että yhdenmukaistaminen on toteutettava kansallisia perinteitä noudattaen, rajoitettava vain tarpeelliseen ja toteutettava vain asioissa, joilla on "rajatylittäviä vaikutuksia", mikä ei tarkoita, että se olisi rajoitettava niin kutsuttuihin "rajatylittäviin tapauksiin". Meidän ei esimerkiksi pitäisi kieltää jäsenvaltioissa sijaitsevia yrityksiä käyttämästä samassa jäsenvaltiossa sijaitseviin velallisiin eurooppalaista menettelyä, jollaiseen niiden kansainväliset kilpailijat voivat turvautua. Tämä ei olisi kaikille yhteisen oikeusalueen pyrkimyksen mukaista ja voisi herättää syrjintää koskevia kysymyksiä. Sama koskee mitä tahansa Euroopan unionin tulevaa lainsäädäntöä, jonka tarkoituksena on luoda menettelyä koskevat vähimmäistakuut vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseksi siten, ettei lainsäädännössä voida tehdä eroa "sisäisten" ja "rajatylittävien" tapausten välillä.

Yhdenmukaistamisen edut riippuvat tietysti eurooppalaisen lainsäädännön laadusta. Itselläni on suuret odotukset tällä alalla ja luotan parlamentin tukeen asiassa.

5. Millaisena näette tulevat suhteet kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevään Haagin konferenssiin, erityisesti jos ajatellaan parlamentin roolin muuttamista aktiivisemmaksi? Pidättekö lähtömaata koskevan periaatteen ja kansainvälisen yksityisoikeuden yhteensovittamista millään lailla ongelmallisena? Mihin kansainvälisiin toimiin mahdollisesti ryhtyisitte varmistaaksenne yhtäläisen lähestymistavan Internetin välityksellä tapahtuvaa kauppaa koskevaan lainsäädäntöön?

Mielestäni kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevä Haagin konferenssi on yksi parhaista foorumeista, joilla voimme kehittää suhteitamme kolmansiin maihin oikeudellisen yhteistyön alalla yksityisoikeuden ja kauppaoikeuden asioissa johdonmukaisella, organisoidulla ja monenvälisellä tavalla. Tämän vuoksi teen lujasti töitä, jotta käynnissä olevat neuvottelut Euroopan yhteisön liittämisestä kyseiseen järjestöön saadaan mahdollisimman pian päätökseen. Teen myös parhaani, jotta Euroopan parlamentin oikeutetut edut voidaan perustamissopimuksen mukaisesti ottaa huomioon Haagin konferenssin eri neuvotteluissa.

Mielestäni kansainvälinen yksityisoikeus ja lähtömaata koskeva periaate ovat toisiaan täydentäviä. Lainvalintamääräysten avulla (joko kansalliseen oikeuteen, yhteisöoikeuteen tai kansainvälisiin sopimuksiin sisältyvinä) pyritään määrittämään kansainvälisissä tilanteissa, mitä lakia tilanteeseen sovelletaan. Valintaperusteissa ei niinkään kiinnitetä huomiota eri lakien sisältöön, vaan kyseisten lakien ja erityistilanteen väliseen yhteyteen. Lähtömaata koskeva periaate on erittäin tärkeä. Se tarkoittaa, että jäsenvaltion oikeuden soveltaminen toisessa jäsenvaltiossa sijaitseviin yrityksiin ei merkitse tavaroiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden perusteetonta rajoittamista.

Keskustelut erilaisilla kansainvälisillä foorumeilla siitä, mitä lainsäädäntöä sovelletaan Internetin kautta toteutettaviin toimiin, ovat erittäin monimutkaisia, sillä kyseessä ovat eri osapuolten edut ja erilaiset kansalliset perinteet. Osallistun mielelläni aktiivisesti näihin keskusteluihin, jotta voimme löytää sopivia ratkaisuja, jotka voisivat toimia globaalissa kontekstissa.

6. Mihin toimiin aiotte ryhtyä varmistaaksenne, että jäsenvaltiot saattavat EU:n säädökset täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään ja soveltavat niitä asianmukaisesti? Aiotteko esittää seuraamuksia 228 artiklan mukaisesti, erityisesti EY:n tuomioistuimessa käynnistettävien rikkomusmenettelyiden kautta? Onko olemassa vaihtoehtoisia menetelmiä saman tuloksen saavuttamiseksi?

Ensisijainen vastuu yhteisön oikeuden, sekä perustamissopimuksen että sekundäärilainsäädännön (asetukset, direktiivit ja päätökset), täytäntöönpanosta kuuluu jäsenvaltioille. Komission ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö on kuitenkin ratkaiseva tekijä yhteisön oikeuden soveltamisen tehokkaassa seurannassa.

Aion jatkaa ponnisteluja, jotta jäsenvaltioilta saadaan kerättyä tarkat tiedot EU:n välineiden ottamisesta osaksi niiden lainsäädäntöä sekä niiden täytäntöönpanoa koskevista käytännön toimista. Vaadin, että yhteensopimattomuudet on todettava huolellisen analyysin perusteella enkä epäröi tiedottaa niistä. Nykyisen lainsäädäntökehyksen mukaisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen osastoon VI kuuluvissa asioissa ei sovelleta Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 226 artiklaa, ja valvontakeinot ovat rajoitetut.

Tästä syystä aion toisaalta parantaa ennaltaehkäiseviä toimia EU:n oikeuden voimaan saattamiseksi sekä toisaalta seurantavälineitä ja -käytäntöjä sen asianmukaisen soveltamisen valvomiseksi.

Aikomukseni on seurannan ennaltaehkäisyvaiheen tukemiseksi kehittää näitä menetelmiä ja varmistaa, että niitä sovelletaan yhteisöoikeuden kaikilla toimivaltaani kuuluvilla aloilla, joissa niistä voi olla hyötyä. Esimerkkejä erilaisista menetelmistä ovat tulkitsevat tiedonannot yhteisöoikeuden erityisaloilla (sekä perustamissopimus että sekundäärilainsäädäntö), asiantuntijakomiteoiden ja verkostojen käyttö komission tukena sekä *ad hoc* -asiantuntijaryhmien perustaminen erityisaloilla jäsenvaltioiden välistä tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihtoa varten.

Aion kuitenkin varmistaa, että hyväksyttyjen välineiden asianmukaista täytäntöönpanoa seurataan järjestelmällisesti ja huolellisesti ja että komission tietojen perusteella laatima raportti on johtopäätöksineen parlamentin saatavilla. Tällaisilla raporteilla on poliittista vaikutusta ja arkaluonteisissa asioissa, kuten eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanossa, niistä todennäköisesti käydään laajaa keskustelua.

Syytteeseen asettaminen epäillyistä yhteisölainsäädännön rikkomuksista toteutetaan useissa vaiheissa perustamissopimuksen 226 ja 228 artiklassa määrätyn rikkomusmenettelyn mukaisesti. Näitä menettelyjä hyödynnetään kaikkien yhteisöoikeuden merkitystä koskevien epäilyjen karkottamiseksi, rikkomusten lopettamiseksi sekä yhteisön oikeusjärjestelmän asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi.

Sen jälkeen kun Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on alkuvaiheiden jälkeen tehnyt perustamissopimuksen 226 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyä koskevan päätöksen, on jäsenvaltion laiminlyönti yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion noudattamisessa

katsottava erittäin vakavaksi EU-oikeuden rikkomiseksi. Ei pitäisi olla epäilystäkään siitä, että näissä tapauksissa komissio soveltaa 228 artiklaa, mikä voi mahdollisesti johtaa toiseen käsittelyyn yhteisöjen tuomioistuimessa, ja tällä kertaa tuomioon liittyy rangaistuksen määrääminen.

Kuten jo totesin, rikkomusmenettelyn päätavoitteena on se, että jäsenvaltion lainsäädäntö noudattaa EU:n oikeutta, jotta Euroopan kansalaiset ja liike-elämä voivat täysimääräisesti hyödyntää heille kuuluvia oikeuksiaan.

Tähän voidaan toisinaan päästä sellaisten mekanismien avulla, jotka täydentävät tai korvaavat viralliset menettelyt, joiden avulla velvoitetta ei kyetä täyttämään.

Esimerkkinä voidaan mainita seuraavat täydentävät järjestelyt:

a) Joissakin tietyn alan lukuisissa ja jatkuvissa yhteisön säännösten rikkomistapauksissa ovat yleiset neuvottelut kyseisen jäsenvaltion kanssa osoittautuneet rikkomusmenettelyjä tehokkaammaksi keinoksi.

b) Niin kutsutut "pakettikokoukset", jotka mahdollistavat komission ja jäsenvaltion asiasta vastaavien viranomaisten jatkuvan vuoropuhelun ja yhteistyön ja joiden tavoitteena on tarkastella "tapauskokonaisuutta" ja löytää ratkaisuja oikeusmenettelyiden ulkopuolelta.

c) Sellaisten direktiivien soveltamisen yhteydessä, joiden avulla taataan oikeuksia hyvin suurelle joukolle kansalaisia ja jotka edellyttävät tapauskohtaista käsittelyä ja ratkaisua, voi olla tehokasta luoda ad hoc -yhteyspisteitä.

d) Joissakin tapauksissa on tarpeen, että riippumattomat ja erikoistuneet kansalliset viranomaiset helpottavat komission tehtäviä perustamissopimuksen valvojana.

7. Mihin konkreettisiin toimiin aiotte ryhtyä varmistaaksenne, että jäsenvaltiot saattavat yhteisön säädökset osaksi kansallista lainsäädäntöään määräaikojen mukaisesti? Kuvitelkaa tilanne, jossa useat jäsenvaltiot, mukaan lukien omanne, eivät ole onnistuneet panemaan täytäntöön merkittävää liberalisointidirektiiviä. Toimenpidettä vastustetaan tietyissä piireissä ja paikalliset vaalit lähestyvät. Euroopan parlamentti vaatii rikkomusmenettelyn käynnistämistä ja (komission) oikeudellinen yksikkö on valmis ryhtymään toimiin. Kotimaanne ministeri soittaa Teille. Mitä sanotte hänelle? Mitä sanotte Euroopan parlamentille?

Yhteisön toimintalinjojen tehokkaan täytäntöönpanon ja toivotun vaikutuksen takaamiseksi toimielinten on varmistettava, että yhteisöoikeutta valvotaan tehokkaasti. Tämä valvontatehtävä on annettu Euroopan komissiolle, jolla on yksinomainen asema "perustamissopimuksen valvojana".

Komissiolla on jo käytössään yksinkertaistettu ja nopeutettu menettely, jolla se seuraa kansalliselle täytäntöönpanolle asetettuja alustavia vaatimuksia, nimeltään kansallisten täytäntöönpanotoimenpiteiden ilmoittaminen komissiolle. Tämän menettelyn avulla tarkistetaan

automaattisesti, mitä jäsenvaltiot ovat tehneet, ja tilannetta seurataan välittömästi. Menettely on toiminut tehokkaasti viime vuosien aikana ja sitä aiotaan käyttää edelleen myöhässä saapuvien ilmoitusten perusteellisen seurannan varmistamiseksi.

Komissio on jo ottanut käyttöön joukon toimia, joilla direktiivien saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä parannetaan. Komission on sovellettava näitä toimia ennakoivasti ja tehostettava niitä mahdollisimman hyvien tulosten saamiseksi.

Ellei jäsenvaltio keskustelujen päättyessä ja kaikista yhteisön lainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevista positiivisista parannustoimista huolimatta kykene pääsemään yhteisöoikeuden mukaiseen ratkaisuun, komission on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin perustamissopimuksessa asetettujen ehtojen mukaisesti. Menettely on luonnollisesti melko pitkä ja jäsenvaltiolla on monia mahdollisuuksia puolustaa asemaansa.

Jos hankalassa tilanteessa oleva ministeri soittaa vastuussa olevalle komissaarille, tämän on kuunneltava häntä. Ellei aiempaa tilannetta muuttavia uusia osatekijöitä kuitenkaan ilmene, komissaarilla ei ole mitään syytä muuttaa kantaansa. Tällöin toimitaan perustamissopimuksen mukaisesti. Euroopan unionin järjestelmä perustuu oikeusvaltioperiaatteelle, eikä yksikään ministeri voi unohtaa tätä tosiasiaa. Parlamenttia olisi informoitava olemassaolevan lainsäädännön ja puitesopimuksen mukaisesti seurantamenettelystä. Tällainen tilanne edellyttää, että varmistetaan tasapaino sääntöjen noudattamisen sekä sen välillä, että on tarpeen varmistaa, ettei komissiosta tule vaalikampanjan osatekijää.

8. Miten aiotte huolehtia siitä, että parlamentti pystyy käyttämään oikeuttaan valvoa komission täytäntöönpanovaltaa (komitologia)? Oletteko valmis kohtelemaan parlamenttia samalla tavoin kuin neuvostoa ja myöntämään sille samat tiedonsaantioikeudet? Pidättekö mahdollisena noudattaa perustuslain asiaa koskevia määräyksiä jo ennen perustuslain voimaantuloa?

Olen samaa mieltä siitä, että avoimuus on olennainen osatekijä selontekovelvollisuuden varmistamisessa. Erityisesti niin kutsuttujen komitologiamenettelyn mukaisten komiteoiden kohdalla haluaisin kiinnittää parlamentin huomion siihen, että jo neuvoston päätöksessä 1999/468/EY komissio velvoitetaan varmistamaan kunnianhimoiset avoimuutta koskevat toimet, olemassaolevia komiteoita koskevan luettelon julkaisu ja komiteoiden toimintaa koskeva vuosittainen raportti mukaan luettuina.

Näiden suurelle yleisölle tarkoitettujen avoimuustoimien lisäksi neuvoston päätöksessä säädetään ensisijaisesta tiedottamisesta Euroopan parlamentille, mitä on edelleen selvennetty Euroopan parlamentin ja komission välisessä puitesopimuksessa. Näin ollen Euroopan parlamentti saa tietoa komitologiamenettelyn mukaisten komiteoiden työskentelystä ja voi erityisesti käyttää oikeuttaan valvoa yhteispäätösmenettelyssä hyväksyttyä lainsäädäntöä koskevia täytäntöönpanotoimia. Tähän olisi lisättävä vielä, että vuonna 2003 komissio laati julkisen rekisterin kaikista komitologia-asiakirjoista, jotka komissio on toimittanut Euroopan parlamentille. Tämän rekisterin avulla on myös mahdollisuus päästä suoraan käsiksi moniin asiakirjoihin.

Perustuslaillisessa sopimuksessa selvennetään komission täytäntöönpanovaltuuksien lainsäädäntökehystä siten, että erotetaan toisistaan komissiolle siirretyn säädösvallan nojalla annetut asetukset, joiden avulla komissio voi tehdä lisäyksiä tai muutoksia lakien ja puitelakien ei-olennaisiin osiin (lakien ja puitelakien yhteydessä Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat yhtäläisessä tilanteessa: I-36 artikla) sekä todelliset täytäntöönpanosäädökset (joita koskevat säännöt ja yleisperiaatteet asetetaan lailla, esim. yhteispäätösmenettely: I-37 artikla). Perustuslaki ei kuitenkaan tuo mukanaan mitään lisätekijöitä, jotka liittyvät komission vallankäytön avoimuuteen.

9. Kuinka tarmokkaasti aiotte pitää kiinni lainsäädännön parantamista koskevaan toimielinten sopimukseen kirjatusta sitoumuksesta kumota vanhentuneet säädökset ja selkeyttää monimutkaisia säädöksiä? Kiinnitetäänkö tähän kysymykseen erityistä huomiota kattavia vaikutusten arviointeja tehtäessä?

Komissio käynnisti jo vuonna 2002 lainsäädännön parantamista koskevan laajan toimintasuunnitelman, joka luo perustan sille, kuinka komissio voi osaltaan edistää lainsäädännön parantamista koskevan toimielinten välisen sopimuksen täytäntöönpanoa.

Annan täyden tukeni nykyisen komission parempaa lainsäädäntöä koskevalle suunnitelmalle ja aion ehdottomasti ponnistella tämän tärkeän työn jatkamiseksi uudessa komissiossa, jotta voidaan varmistaa, ettei uusi lainsäädäntö ole liian monimutkaista, kumota vanhentunut lainsäädäntö ja selkeyttää vanhoja säädöksiä.

On ehkä syytä lisätä, ottaen huomioon, että oikeus- ja sisäasioiden alan säännöstö on suhteellisen tuoretta, että tulen todennäköisesti keskittymään uuden lainsäädännön selkeyden ja laadun varmistamiseen.

Komission integroitu ja alojen rajat ylittävä lähestymistapa ehdotusten vaikutuksen arvioinnissa on keskeisellä sijalla, jotta sitoutumukseni varmistaa oikeus- ja sisäasioiden lainsäädännön korkea laatu ja selkeys voi toteutua.

10. Komissio on laatimassa suuntaviivoja uudelle, vuodet 2004–2009 kattavalle ohjelmalle Euroopan unionin kehittämiseksi vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaksi yhtenäiseksi alueeksi. Mitkä ovat Teidän painopisteenne yksityis- ja prosessioikeuden alalla?

On varmasti olennaisen tärkeää varmistaa jo hyväksytyn säännöstön täysimääräinen ja asianmukainen täytäntöönpano ja sitoudun kiinnittämään tarpeellista huomiota tähän tehtävään. Lisäksi aion hyödyntää kaikkia Euroopan oikeudellisen verkoston tarjoamia mahdollisuuksia yksityisoikeuden alalla edistääkseni yhteisön välineiden tehokasta ja todellista soveltamista. Lisäksi olen vakuuttunut, ettei täytäntöönpanolle ansaitusti annettu huomio ole mikään syy viivästyttää uusien lainsäädäntövälineiden käyttöönottoa, kuten komissio painotti viime kesäkuussa antamassaan tiedonannossa.

Tästä syystä olen sitoutunut viemään Tampereella sovittuja vielä keskeneräisiä asioita eteenpäin ja työskentelemään vastavuoroisen tunnustamisen ohjelman täysimääräisen täytäntöönpanon

toteutumiseksi (erityisesti aloilla, joilla ei sovelleta eurooppalaisen vastavuoroisen tunnustamisen sääntöjä). Aion kiinnittää huomiota myös muihin kuin vastavuoroisen tunnustamisen ohjelmaan sisältyviin aloihin. Olen esimerkiksi sitä mieltä, etteivät kansalaisten ja taloudellisten toimijoiden tarpeet vastavuoroisen tunnustamisen alalla rajoitu oikeudellisiin päätöksiin. Yhtenäisellä alueella, jolla ei ole sisäisiä rajoja, olisi esimerkiksi yksityisten ja julkisten asiakirjojen kyettävä liikkumaan mahdollisimman vapaasti ja olisi poistettava tai rajoitettava minimiin hallinnolliset muodollisuudet, jotka rajoittavat asiakirjojen vapaata liikkuvuutta. Osa toimintalinjaani tulee olemaan myös ponnistelujen jatkaminen, jotta oikeudelliset päätökset pannaan tehokkaammin täytäntöön EU:ssa, sillä kyseessä on yhtenäisen yksityisoikeusalueen "akilleenkantapää". On itsestään selvää, että aion varmistaa, että tulevassa lainsäädännössä otetaan huomioon jäsenvaltioiden laki- ja oikeusperinteet ja että ne toteutetaan kaikkien osapuolten välisten laajojen neuvottelujen pohjalta.

11. Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssi on viimeistelemässä yleissopimusta tuomioistuimen yksinomaisesta toimivallasta tehdyistä sopimuksista yritysten välisissä liiketoimissa. Komissio osallistuu sopimusneuvotteluihin EU:n puolesta. Komissio on nyt aloittanut julkisen kuulemisen asiasta. Mikä on kantanne neuvottelujen tuloksiin? Ehdotatteko, että EU:n pitäisi liittyä yleissopimukseen?

Kuka tahansa joka lukee neuvotteluasiakirjaa, johon viittaatte, ymmärtää, kuinka monimutkainen luonnos yleissopimukseksi tuomioistuimen yksinomaisesta toimivallasta on ja kuinka vaikeita käynnissä olevat neuvottelut ovat. Julkisella kuulemisella pyritään siihen, että komissio kykenee paremmin ymmärtämään eurooppalaisten yritysten ja muiden osapuolten huolenaiheet ja arvioimaan paremmin neuvotteluissa pohdittujen eri vaihtoehtojen mahdollisia vaikutuksia. Olen vakuuttunut, että onnistunut yleissopimus voisi auttaa huomattavasti kansainvälistä kaupankäyntiä ja hyödyttää eurooppalaista liike-elämää. Kaikki riippuu kuitenkin neuvottelujen tuloksesta: jos pääsemme tasapainoiseen yleissopimukseen, joka turvaa eurooppalaisten yritysten perustellut oikeudet, tuen luonnollisesti yhteisön liittymistä mukaan sopimukseen. Olen joka tapauksessa sitä mieltä, että yleissopimuksen merkityksen vuoksi neuvottelujen päätökseensaannin jälkeen olisi lopullisen tekstin perusteella toteuttava riittävä vaikutustutkimus, ennen kuin komissio ehdottaa neuvostolle sopimuksen allekirjoittamista tai siihen liittymistä.

12. Kansalaisten oikeuksien suojelu muodostaa oikeusvaltioon perustuvan demokraattisen järjestelmämme ytimen. Sopimukseen perustuslaista ja EU:n oikeusjärjestelmään sisällytetty perusoikeuskirja antaa kansalaisille lisäsuojan jopa omaa jäsenvaltiotaan vastaan. Se koskettaa kansalaisia kuluttajina, työntekijöinä, eläkeläisinä, potilaina, opiskelijoina, virkamiehinä mutta myös unionin kansalaisina, kun he joutuvat tekemisiin EU:n hallinnon ja sen työntekijöiden kanssa. Mitkä ovat Teidän ensisijaiset tavoitteenne kansalaisten oikeussuojan suhteen?

Olen täysin samaa mieltä siitä, että kansalaisten oikeuksien suojelu on erittäin tärkeää ja niitä olisi tehokkaasti suojeltava kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmässä.

Katson tässä yhteydessä, että oikeusjärjestelmän tehokkuuden ja toimivuuden parantamisen on yleisesti oltava ensisijainen tavoite. Tästä syystä annan tukeni ja panostan itsekin Euroopan komission työskentelyyn oikeusjärjestelmien tehokkuuden lisäämiseksi Euroopan neuvoston puitteissa. Lisäksi meidän on unionin toimivallan rajoissa varmasti pohdittava monia oikeusjärjestelmien tehokkuuteen liittyviä näkökohtia (viivästysten vähentäminen, päätösten todellinen täytäntöönpano jne.).

Olen myös sitä mieltä, että kansalaisten oikeussuojaan sisältyy Strasbourgin tuomioistuimen määrittelemä kansalaisten todellinen mahdollisuus kääntyä oikeuslaitoksen puoleen. Olen ehdottomasti halukas pyrkimään kohti tätä päämäärää Euroopan unionissa, ja aikomuksenani on taata oikeudet, jotka eivät ole teoreettisia ja kuvitteellisia, vaan käytännöllisiä ja tehokkaita. Tässä yhteydessä voidaan todeta, että oikeudenkäyntiapua ja rikosten uhrien korvauksia koskevat direktiivit ovat osoitus EU:n aikeista parantaa kansalaisten oikeussuojaa. Tavoitteenani on varmistaa näiden direktiivien tehokas täytäntöönpano jäsenvaltioissa ja tarpeen mukaan täydentää näitä sääntöjä ottamalla käyttöön uusia toimia, joilla pyritään samaan tavoitteeseen.

13. Komissio esitti 28. huhtikuuta 2004 ehdotuksen puitepäätökseksi, joka kattaa epäiltyjen ja syytettyjen oikeudet rikosoikeudenkäynneissä kautta Euroopan unionin. Pidättekö tätä yhteisen luottamuksen kehittämisen kannalta EU:n tärkeänä painopisteenä ottaen huomioon, että perusoikeuksiin merkittävästi vaikuttavia oikeudellisia välineitä, kuten eurooppalainen pidätysmääräys, on jo voimassa? Miten mielestänne luodaan edellytykset sille, että säädös saadaan mahdollisimman pian hyväksytyksi?

Olen täysin samaa mieltä siitä, että syytettyjen oikeudet ja vastavuoroisen luottamuksen turvaava toimi on erittäin tärkeä. Yksilöiden oikeuksia suojelevaa toimea tarkasteltiin Tampereella samaan aikaan kuin eurooppalaista pidätysmääräystä ja muita syytteeseen asettamista helpottavia aloitteita; kyse ei ole näihin aloitteisiin reagoinnista, vaan pikemminkin vastasuunnitelmasta. Ehdotettu puitepäätös eräistä rikosoikeudellisissa menettelyissä noudatettavista oikeuksista tekee kaikista vastavuoroisen tunnustamisen toimista rikosoikeuden alalla joustavampia, sillä jäsenvaltiot antavat helpommin hyväksyntänsä, kun muilla jäsenvaltioilla on asianmukaisesti toimiva oikeussuoja. On tärkeää, että tällä alalla ja vastavuoroisen tunnustamisen välineiden, kuten eurooppalaisen pidätysmääräyksen, parissa työskentelevillä ammattilaisilla on tarpeellinen luottamus muiden EU:n oikeus- ja poliisiviranomaisten käyttämiin välineisiin, sillä sen jouhea päivittäinen toiminta riippuu luottamuksesta sen onnistumiseen.

Teen kaiken mahdollisen, jotta neuvosto hyväksyy ehdotetun puitepäätöksen ja jotta se pannaan mahdollisimman pian täytäntöön jäsenvaltioissa. Kysymyksenä on kuitenkin se, kykeneekö neuvosto pääsemään yksimielisyyteen asiasta. Jotkut jäsenvaltiot ovat aiemmin ilmaisseet asiaa koskevan epäröintinsä. Edeltäjäni komissaari Vitorino kuuli jäsenvaltioiden edustajien näkemyksiä, kun vihreästä kirjasta, joka koski tätä toimea edeltäneitä menettelyllisiä takeita, keskusteltiin maaliskuussa 2003 Veriassa pidetyssä oikeus- ja sisäasioiden neuvoston kokouksessa, ja ehdotuksen esittämistä edelsi laaja kuuleminen. Hyväksytyssä tekstissä otetaan huomioon monia kyseisen kuulemisvaiheen aikana esille tulleita huolenaiheita. Toivon, että näitä huolenaiheita on mukautettu riittävästi, jotta vastustavalla kannalla olleet jäsenvaltiot voivat tukea kyseistä ehdotusta.

14. Minkälaiset painopisteet ja tavoitteet on mielestänne asetettava, jotta Tampereen esityslistalla ollut eurooppalainen oikeusalue edistyisi nimenomaan siviili- ja kauppaoikeudessa?

Aikaisempaan kysymykseen antamassani vastauksessa esittämäni lähestymistapa merkitsee, että on ryhdyttävä tiettyihin erityistoimiin ja toteutettava lainsäädäntöehdotuksia.

Sitoudun jatkamaan sopimuksenulkoisiin velvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan "Rooma II" -ehdotuksen käsittelyä, ehdotusta maksumääräysasetukseksi ja tulevia ehdotuksia vähäisistä vaateista ja vaihtoehtoista riitojenratkaisua koskevaa työskentelyä Tampereen esityslistan toteuttamatta olevien toimien täytäntöönpanemiseksi.

Lisäksi tekisin pian ehdotuksia elatusvelvoitteista ja sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan Rooman yleissopimuksen ("Rooma I") nykyaikaistamisesta ja yhteisöllistämisestä.

Sen jälkeen haluaisin jatkaa työskentelyä kahdella eri saralla: ensinnäkin vastavuoroisen tunnustamisen luominen kahdella ohjelmaan sisältyvällä tärkeimmällä alalla, jotka ovat testamentit, perintöasiat sekä perhe-oikeuden omaisuutta koskevat näkökohdat, ja toiseksi jo hyväksyttyjen välineiden, lähinnä Bryssel I- ja Bryssel II -asetusten, toiminnan arviointi, jotta niitä voidaan parantaa ja jotta "eksekvatuurin" vähittäistä poistamista voidaan jatkaa. Tähän liittyen olisi tarpeen kehittää lisätoimia, kuten tietyt menettelyjä koskevat vähimmäistakuut luottamuksen lisäämiseksi jäsenvaltioiden välillä.

Muilla aloilla, kuten joidenkin yksityisten ja julkisten asiakirjojen tunnustamisessa, tarvitaan toimia vastavuoroisen tunnustamisen parantamiseksi perintötodistusten, omaisuusrekisterin päivityksessä edellytettyjen hallintoasiakirjojen jne. kohdalla. Lopuksi aion täytäntöönpanon alalla käynnistää asianmukaiset neuvottelut ja valmistelevat toimet mahdollisimman pian jo yksilöidyillä aloilla (kuten väliaikaiset ja suojelevat toimet, velallisten omaisuutta koskevien tietojen avoimuus ja pankkitilien takavarikointi) sekä yksilöidä muita tarpeellisia toimia oikeuden päätösten tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.